

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ**ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ**

Ευχαριστώ πολύ κύριε Πρόεδρε. Αγαπητές φίλες και φίλοι, το θέμα της αγροτικής πολιτικής και της γεωργίας είναι πάρα πολύ μεγάλο, είναι δύσκολο να εξαντληθεί σε μια τέτοια συνάντηση, όπου όλοι πρέπει να έχουμε σύντομες εισηγήσεις, να γίνει και διάλογος. Υπάρχει, άλλωστε, και πάρα πολύ ζέστη εδώ στην πόλη. Σε σχέση με άλλες περιοχές της χώρας εδώ είμαστε σε καύσωνα σχεδόν.

Για να μιλήσουμε γι' ανάπτυξη και για γεωργία πρώτα απ' όλα πρέπει να ξεκινήσουμε από το διεθνές περιβάλλον. Είναι αυτό που δίνει το σήμα και τον προσανατολισμό σε όλους μας. Όλους μάς επηρεάζει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου, όπου εκεί διαμορφώνεται το πλαίσιο των εξελίξεων της αξίας των προϊόντων και των συναλλαγών. Και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου κυριαρχείται από δυνάμεις που είναι αντίθετες με την πολιτική στη γεωργία που ασκούμε εμείς στην Ελλάδα, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και σε άλλες χώρες.

Είναι, σχεδόν, όλες οι χώρες του κόσμου στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου, τώρα τελευταία έχουν κάνει αίτηση να μπουν και οι χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Αλλά οι χώρες που κυριαρχούν και έχουν διαμορφώσει μια συμμαχία που επιβάλλει τις πολιτικές και τις επιλογές στο παγκόσμιο εμπόριο, είναι οι Ηνωμένες Πολιτείες, ο Καναδάς, το Μεξικό, η Αυστραλία, η Ιαπωνία. Έχουν συμμαχήσει με χώρες που είναι σε όλη καλή εξέλιξη από άποψη ανάπτυξης, αυτές τις χώρες που λέμε Τρίτου Κόσμου και με τις χώρες του πρώην ανατολικού συστήματος.

Ο συνασπισμός, αυτός, στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου, θέλει να επιβάλει μια πολιτική, θα την πω με απλά λόγια, των πραγματικών τιμών. Δηλαδή, ανάλογα με το πόσο κόστος σε κάθε χώρα υπάρχει για την παραγωγή ενός προϊόντος να είναι ανάλογη και η τιμή του διεθνώς.

Η λογική τους είναι απλή. Στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής η μέση εκμετάλλευση που έχει ένας αγρότης είναι 2.020 στρέμματα. Και στις χώρες του Τρίτου Κόσμου για να καλλιεργήσουν ένα εκτάριο στα οπωρολαχανικά θέλουνε τρία ECU. Για να καταλάβουμε τη διαφορά, για να καλλιεργηθεί ένα εκτάριο στην Ευρωπαϊκή Ένωση χρειάζονται 55 ECU. Οι συνθήκες στις χώρες του Τρίτου Κόσμου είναι άθλιες, βάρβαρες, τριτοκοσμικές όπως λέμε, με άθλια μεροκάματα, με διπλό οκτάωρο και με συνθήκες πάρα πολύ άσχημες γενικότερα για τον πολιτισμό που εμείς γνωρίζουμε στην ευρωπαϊκή παραγωγή.

Έχουμε, λοιπόν, μία διαρκή αναμέτρηση, όπου στην αναμέτρηση αυτή η Ευρωπαϊκή Ένωση και εμείς έχουμε αμυντική πολιτική, συνέχεια αμυνόμεθα σε σχέση με την πολιτική που θέλουμε να ασκήσουμε στη γεωργία και στην περιφερειακή ανάπτυξη. Οι χώρες που αποτελούν ένα μπλοκ, μια πλειοψηφία στον ΠΟΕ, επιμένουν σε

μια πολύ σκληρή πολιτική. Ότι θα πρέπει να παράγονται στον κόσμο πολλά και φτηνά προϊόντα. Και η λογική τους είναι ότι, αυτό που πρέπει να μας ενδιαφέρει είναι οι καταναλωτές και οι φορολογούμενοι. Και λιγότερο οι αγρότες και η ύπαιθρος.

Έτσι, λοιπόν, σε όλες μας τις συναντήσεις, αυτό είναι το μοτίβο, ότι για τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου γεωργία σημαίνει μόνο οικονομικό μέγεθος. Μόνο οικονομία. Και αυτή είναι η λογική τους.

Από την άλλη πλευρά είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση, που λέει ότι η γεωργία είναι πολυλειτουργική. Εκτός από το ότι είναι η οικονομία, είναι η ύπαιθρος, είναι κάτοικοι στην ύπαιθρο, είναι περιβάλλον, είναι ποιότητα ζωής, είναι προϊόντα που πρέπει να παραχθούν με ένα ορισμένο τρόπο για να παρέχουν ασφάλεια στους καταναλωτές.

Αυτή την εκδοχή δεν την δέχεται ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου, που κυριαρχείται από τις δυνάμεις που προανέφερα. Έχουμε, λοιπόν, μία διένεξη η οποία έχει ως βασικό κριτήριο το αν θα συνεχιστούν οι ενισχύσεις στη γεωργία. Αν θα συνεχιστούν, δηλαδή, οι εικονικές τιμές. Αν θα συνεχιστούν οι διπλές τιμές. Να το πω με άλλα λόγια, φέτος στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου, στη διεθνή αγορά δηλαδή, το βαμβάκι είχε 95 δραχμές το κιλό. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έδωσε 314 δραχμές το κιλό. Εάν η χώρα μας δεν ήταν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι παραγωγοί μας θα κέρδιζαν 95 δραχμές το κιλό και θα ήταν συνεχώς στο δρόμο. Αφού τώρα που παίρνουν 314 δραχμές το κιλό δεν είναι ικανοποιημένοι.

Και μ' αυτή την έννοια έχει πολύ μεγάλη σημασία το ότι η χώρα μας είναι στην Ευρωπαϊκή Ένωση, παρ' όλες τις διαφορές που υπήρξαν παλιότερα. Εάν η χώρα μας δεν ήταν στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα ήμασταν κι εμείς μια τριτοκοσμική χώρα και οι τιμές σε όλα μας τα προϊόντα θα ήταν τρεις φορές πιο φτηνά απ' ό,τι είναι τώρα. Τα πιο πολλά αγροτικά προϊόντα στην Αλβανία, στη Βουλγαρία, στα Σκόπια, στην Τουρκία, είναι τρεις φορές πιο φτηνά απ' ό,τι είναι τα ελληνικά. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι η πιο ακριβή αγορά στον κόσμο, είναι το κλαμπ. Παράγει τα πιο ακριβά προϊόντα. Γιατί δίδει ενισχυμένες τιμές, διπλές τιμές και σε ορισμένες περιπτώσεις και εγγυημένες τιμές.

Αυτό το πράγμα δεν το δέχεται ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου και γι' αυτό είμαστε σε μία διένεξη και όσοι είναι παλιότεροι εδώ ξέρουν πολύ καλά τα προβλήματα εδώ της γεωργίας, παλιότερα υπήρχε ενίσχυση στις τιμές. Με την πίεση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου που παλιά ήταν η GATT, όπως είπε ο κύριος Μάνος, πήγαμε στην ενίσχυση με αντισταθμίσεις. Τώρα η πίεση είναι να καταργηθούν και οι αντισταθμίσεις.

Έχουμε, λοιπόν, ένα σοβαρό πρόβλημα που πρέπει ν' αντιμετωπίσουμε στο μέλλον για τη χώρα μας, ότι δηλαδή ολοένα και περισσότερο θα συρρικνώνονται οι ενισχύσεις στα προϊόντα και θα πρέπει οι παραγωγοί και τα προϊόντα μας να αποκτήσουν τη δυνατότητα να σταθούν ανταγωνιστικά στην παγκόσμια αγορά. Δεν είναι η παγκόσμια αγορά έξω από δω, είναι σ' αυτή την πόλη και δίπλα μας. Το διεθνές περιβάλλον είναι στο διπλανό σουπερ-μάρκετ, όπου κατεβαίνουν συνέχεια τα ελληνικά προϊόντα από τα ράφια γιατί δεν είναι ανταγωνιστικά, είναι πολύ ακριβά και οι έλληνες καταναλωτές επειδή έχουν χαμηλά εισοδήματα, ιδιαίτερα στα αστικά κέντρα, αγοράζουν κακής ποι-

ότητας και φτηνότερα προϊόντα.

Για παράδειγμα πρέπει να πω ότι, πέρυσι τα ελληνικά τυριά έχασαν το 35% της ελληνικής αγοράς και αντικαταστάθηκαν από άλλα τυριά πολύ κακής ποιότητας αλλά φθηνά από άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Έχουμε, λοιπόν, έναν πόλεμο που είναι δίπλα μας, είναι στη ζωή μας και πρέπει να γίνουμε μια χώρα ανταγωνιστική στη γεωργία. Να πω ένα παράδειγμα που αφορά εδώ την περιοχή. Στον πόλεμο αυτό και στην αναμέτρηση που έχουμε, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου λέει, αυτοί που καλλιεργούν εσπεριδοειδή να το πάρουν απόφαση ότι το εισόδημά τους θα είναι από την αγορά. Και φέρνω ως παράδειγμα, το Υπουργείο Γεωργίας της Γαλλίας έχει ένα επίγραμμα που λέει, "αγροτικό προϊόν είναι ό,τι πωλείται". Δεν θεωρείται αγροτικό προϊόν αυτό που πάει στη χωματερή. Αυτό δεν είναι γεωργία, αυτό είναι παρασιτισμός.

Και ξαναγυρίζει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου και λέει, κύριο εισόδημα θα είναι από το προϊόν που δίδεται στην αγορά. Συμπληρωματικό εισόδημα μπορεί να είναι η εξαγωγή και η επιδότηση. Συμπληρωματικό εισόδημα μπορεί να είναι το προϊόν που είναι ανικανοί οι παραγωγοί να το δώσουν στην αγορά και πρέπει να το στείλουν βοήθεια σε άλλες χώρες. Συμπληρωματικό εισόδημα θα είναι η χωματερή.

Περιοχές που έχουν ανικανότητα παράγουν πολύ καλά προϊόντα και να τα δώσουν στην αγορά, έχουν αντιστρέψει την εικόνα της αγοράς και την έχουν διαστρεβλώσει και περιμένουν ως κύριο εισόδημα τη χωματερή, την εξαγωγική επιδότηση και τη βοήθεια σε άλλες χώρες.

Αυτή η γεωργία δεν μπορεί να αντέξει, γιατί δεν είναι γεωργία, είναι παρασιτισμός. Είναι ενίσχυση. Είναι εικονική, δεν είναι πραγματική. Αυτή είναι η διένεξη, ανάμεσα στις πραγματικές τιμές και στις ενισχύσεις.

Το θέμα είναι, όμως, ότι θα είχε βάση αυτός ο συλλογισμός και αυτή η θέση και αυτή η στρατηγική εάν είχαν όλοι τις ίδιες δυνατότητες και είπα στην αρχή, ευθύς αμέσως, τις διαφορές. Ένας αγρότης στις Ηνωμένες Πολιτείες έχει 2.020 στρέμματα κατά μέσο όρο, στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχει 163 και στην Ελλάδα 45. Δεν έχουμε, λοιπόν, κοινή βάση για τον ανταγωνισμό. Αλλά στις σχέσεις ανάμεσα στα κράτη και ανάμεσα στα έθνη και στις οικονομίες τέτοια ερωτήματα από ένα σημείο και πέρα είναι πολυτελής. Σου λέει, αυτό το ξέρω αλλά αυτή είναι η κατάσταση στη διεθνή αγορά. Το λαμβάνω υπόψη μου, σε ακούω, αλλά εγώ θέλω αυτό και θα το επιβάλω. Και το επιβάλλει συνεχώς.

Και δεν πιστεύω ότι θα μπορούσε να πει κανένας μας ότι θα έπρεπε να βγει η χώρα μας από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου που είναι μέλος, ούτε από τον Οργανισμό των Χωρών της Οικονομικής Ανάπτυξης του ΟΟΣΑ, ούτε από την Ευρωπαϊκή Ένωση πολύ περισσότερο.

Έχουμε, λοιπόν, ορισμένα θετικά και έχουμε και ορισμένα αρνητικά. Και θα πρέπει να προσπαθήσουμε, και θα πρέπει να κάνουμε μια προσπάθεια που δεν την έχουμε πάρα πολλά χρόνια.

Αυτό είναι το περιβάλλον σε διεθνές και σε τοπικό επίπεδο που πρέπει να αντιμετωπίσουμε. Και, επίσης, πρέπει να πούμε ότι ένα βασικό χαρακτηριστικό σ' αυτές τις λογικές είναι η καταστροφή της μονοκαλλιέργειας. Για παράδειγμα, είναι γνωστή η κατάσταση στη Λατινική Αμερική. Όταν είχαν πάει οι πρώτοι άποικοι εκεί και βρήκαν τους ιθαγενείς, τους βρήκαν να καλλιεργούν καφέ, κακάο και ζαχαροκάλαμο. Και τους άφησαν εκεί για πάρα πολλά χρόνια και ακόμα και σήμερα σε μεγάλες φάρμες να τους χρησιμοποιούν οι ιδιοκτήτες ως εργάτες γης να καλλιεργούν αυτά τα προϊόντα σε μαζική κλίμακα, μονοκαλλιεργητικά, που άρα σημαίνει χαμηλές τιμές και να τα στέλνουν στη διεθνή αγορά. Στην αρχή δεν άφηναν τους ντόπιους πληθυσμούς να καλλιεργούν τα προϊόντα για τη διατροφή τους.

Οι μονοκαλλιέργειες οδηγούν σε αδιέξοδο κι εμείς έχουμε ένα τέτοιο φαινόμενο. Στα εσπεριδοειδή το 75% της καλλιέργειας είναι "μέρλιν". Αυτό δεν μπορεί ν' αντέξει στην αγορά, δεν μπορεί να το σώσει καμία κυβέρνηση, καμία τράπεζα και καμία διεθνής αγορά. Μπορεί να το σώζουν προς στιγμήν οι πολιτικοί λόγω των πιέσεων των πολιτικών και των κοινωνικών που ασκούνται, για να πάρουν εισόδημα οι παραγωγοί. Επειδή δεν θέλουν να γίνουν προοδευτικοί και είναι συντηρητικοί και εμμένουν στα παλιά, δεν θέλουν ν' αλλάξουν ποικιλίες, δεν θέλουν να κάνουν αναδιάρθρωση καλλιέργειας.

Μονοκαλλιέργεια στη χώρα μας, επίσης, είναι το βαμβάκι. Ανέφερε πριν ο κύριος Μάνος τα εκτάρια γης σε στρέμματα που είναι καλλιεργήσιμα στη χώρα μας. Έχουμε το τραγικό φαινόμενο το 40% των αρδευόμενων εκτάσεων της χώρας να καλλιεργείται από βαμβάκι. Αυτό είναι τριτοκοσμική γεωργία.

Όταν θα σταματήσουν οι ενισχύσεις, γιατί θα πιέζει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου για πραγματικές τιμές στο βαμβάκι στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τι θα γίνουν αυτοί οι άνθρωποι που δεν μας ακούν ακόμα, γιατί δεν θα τους συμφέρει να καλλιεργούν βαμβάκι με εκατό δραχμές το κιλό. Έχουν φτάσει ν' απειλούν ότι θα φτάσουν μέχρι τον Όλυμπο ή θα βάλουν και στα πρεβάζια των παραθύρων σε γλάστρες, γιατί η τιμή είναι 310 δραχμές το κιλό. Δεν είναι τυχαίο ότι έχει καταστραφεί η γεωργία της Θράκης και η κτηνοτροφία της και καλλιεργούν βαμβάκι μέχρι την Ορεστιάδα που δεν το επιτρέπουν οι καιρικές συνθήκες και με την πρώτη βροχή πληρώνει ο ΕΛΓΑ τέσσερα δισεκατομμύρια κάθε φθινόπωρο έτσι για την εισαγωγή στη νέα σεζόν.

Αυτό δεν είναι γεωργία, είναι παρασιτισμός. Και πρέπει ν' ακούσουν εκείνοι οι άνθρωποι που έχοι ν εκτάρια γης σημαντικά και έχουν δώσει τόσο κόπο και τόση προσπάθεια, ότι πρέπει ν' αλλάξουν καλλιέργειες που να έχουν σχέση με το κλίμα της περιοχής και τις δυνατότητες και όχι με τις ενισχύσεις που είναι μια μεταβατική περίοδος για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έτσι, λοιπόν, μ' αυτά τα δεδομένα θα πάμε στη διαπραγμάτευση για την αλλαγή της συμφωνίας στον Παγκόσμιο Οργανισμό του Εμπορίου το Σεπτέμβριο του 1999, όπου από τη μια πλευρά θα είναι οι δυνάμεις που θέλουν να συνεχιστεί η ενίσχυση στη γεωργία και από την άλλη πλευρά θα είναι δυνάμεις που θα λένε στοπ οι ενισχύσεις, εμπρός για πραγματική παραγωγή και πραγματικές τιμές. Δεν μπορούν άλλο οι καταναλωτές να πληρώνουν υψηλές τιμές, δεν μπορούν άλλο οι φορολογούμενοι να δίνουν κι άλλα χρήματα για τη γεωργία.

Τι σημαίνει αυτό; Είμαστε δεκαπέντε Υπουργοί στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι τέσσερις από μας κάθε φορά που ακούνε συνάντηση στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου ή στον ΟΟΣΑ, εκφράζουν την ευχαρίστησή τους που θα συναντήσουμε γρήγορα τους συναδέλφους μας. Και είναι συνήθως Υπουργοί Γεωργίας από Σοσιαλδημοκρατικά Κόμματα που δεν θέλουν ν' ακούνε για ενισχύσεις στους αγρότες. Μιλάνε μόνο για καταναλωτές και φορολογούμενους και λένε, δεν μπορούν οι φορολογούμενοι και οι καταναλωτές των χωρών τους να πληρώνουν άλλο τόσο ακριβά προϊόντα, δεν μπορούν να δίνουν άλλους φόρους για να πηγαίνουν σε ενισχύσεις στη γεωργία.

Όταν ξέσπασε η κρίση με την ασθένεια των τρελών αγελάδων, η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είχε κονδύλι για να πληρώσει αποζημιώσεις, γιατί έπρεπε να σφαγιασθούν πληθυσμοί από βοοειδή στην Αγγλία, στο Βέλγιο, στη Δανία, στη Γαλλία και σε άλλες περιοχές των βόρειων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο Γερμανός Υπουργός Γεωργίας Κ. Μπόρχερ είπε: κύριοι συνάδελφοι εγώ είναι πολύ δύσκολο να εγκρίνω αυτό το λογαριασμό και θα μου επιτρέψετε να διακοπεί το Συμβούλιο να πάρω το αεροπλάνο μου, να πάω στη Βόνη και να συνεννοηθώ με τον Υπουργό Οικονομικών. Ήταν αυτός που έπαιξε καθοριστικό ρόλο και στη νέα ισοτιμία της δραχμής.

Και διεκόπη το Συμβούλιο γιατί δεν υπάρχει ενότητα στο Συμβούλιο όταν δεν συμφωνούν οι βασικές χώρες που πληρώνουν. Και περιμέναμε να επιστρέψει η απάντηση από τη Γερμανία, που είναι η πρώτη χώρα που πληρώνει, που καταβάλλει. Η Ελλάδα είναι η χώρα που λαμβάνει, γιατί παράγει το 4% της γεωργικής παραγωγής στην Ευρωπαϊκή Ένωση και λαμβάνει το 7% των επιδοτήσεων.

Και οι χώρες αυτές λένε δεν μπορούμε να πληρώσουμε τόσες ενισχύσεις για τόσο μεγάλο πληθυσμό στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην Ελλάδα ή στην Ισπανία ή στην Πορτογαλία. Δεν μπορούν άλλο οι φορολογούμενοι και οι καταναλωτές. Γιατί αυτές οι ενισχύσεις που έρχονται κάθε χρόνο στην Ελλάδα, το ένα τρις διακόσια δις έρχονται από τους φορολογούμενους και τις φορολογούμενες όλων των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και έρχεται η Ευρωπαϊκή Ένωση και λέει, κύριοι αυτό δεν μπορεί να συνεχιστεί, εμείς θα επιβάλουμε όρους και ποινές στην επόμενη φάση.

Και, ενόψει της νέας διαπραγματεύσεως, ορίσανε τη νέα πολιτική που λέγεται "Ατζέντα 2000". Με την "Ατζέντα 2000" που κυρίως επέβαλαν οι χώρες του βορά, επέβαλαν στους τρεις κύκλους των βασικών προϊόντων του βορά, δηλαδή σιτηρά και άλλα, βόειο κρέας και γαλακτοκομικά, να μειώσουν σημαντικά τις τιμές σ' αυτά τα προϊόντα, δραματικά -υπάρχουν εξεγέρσεις των αγροτών στις βόρειες αυτές χώρες- ούτως ώστε να κάνουν ανταγωνιστικά τα προϊόντα αυτά στη διεθνή αγορά. Διότι πλέον τα ευρωπαϊκά κρέατα είναι πολύ ακριβά και δεν πωλούνται εύκολα στην διεθνή αγορά. Προτιμούν της Αργεντινής, προτιμούν γενικότερα της Λατινικής Αμερικής ή άλλων χωρών, ή των Η.Π.Α.

Και παραγγέλλει η διεθνής αγορά, θα μας φέρντε κρέατα φτηνά, ειδικά θα γεμίσετε τα ψυγεία σας και θα ξεχειλίσουν τα ψυγεία σας. Όπως και συμβαίνει αυτή τη στιγμή στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στις χώρες του βορά.

Θα μας φέρντε φτηνά γαλακτοκομικά προϊόντα, αλλιώς θα τα χύνετε και θα

κάνετε λίμνες στις χώρες σας, δεν τα θέλουμε άλλο. Το ίδιο θέλουμε να κάνετε και για τις αροτραίες καλλιέργειες. Δεν θέλουμε άλλο τόσο ακριβά σιτηρά. Θέλουμε σιτοβολώνες και στις χώρες της πρώην Ανατολικής και Κεντρικής Ευρώπης και στις χώρες των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Διαλέξτε το δρόμο σας.

Και μιλάμε για πολύ άγριες συζητήσεις, με διατυπώσεις που δεν μπορεί να λέγονται σε δημόσιες συγκεντρώσεις. Είναι πολύ σκληρές συζητήσεις. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Το δεύτερο που κάνει η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ότι θέλει, ενόψει του ότι βλέπει πως μετά το 2006 - γιατί η διαπραγμάτευση για το νέο Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου θα κρατήσει πέντε - έξι χρόνια - θα περιοριστούν οι ενισχύσεις ως αντισταθμίσεις, θέλει να προσαρμοστεί προς τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου ο οποίος έχει τρεις ζώνες. Η πρώτη ζώνη είναι η πράσινη ζώνη, το πράσινο κουτί. Εκεί ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου θα επιτρέπει ενισχύσεις εκεί που θα μπορούν να τεθούν προϋποθέσεις. Ενισχύσεις, για παράδειγμα, για την ανάπτυξη της υπαίθρου. Ενισχύσεις για το περιβάλλον, ενισχύσεις για δραστηριότητες βιολογικών προϊόντων, για την έρευνα, για αγροπεριβαλλοντική γεωργία, για την ανάπτυξη της υπαίθρου γενικότερα.

Αυτές είναι οι ενισχύσεις που μπορούν στο μέλλον να έχουν βάση. Και γι' αυτό μία από τις νέες δράσεις τώρα που θα υπάρχει ως χρηματοδότηση στην "Ατζέντα 2000" θα είναι για την ανάπτυξη της υπαίθρου. Και είναι μια ευκαιρία, ιδιαίτερα για την Ήπειρο, που είναι η πιο υποβαθμισμένη, από άποψη ανάπτυξης, περιοχή στην Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι η τελευταία δηλαδή. Θα πρέπει να διαμορφώσουμε ένα πρόγραμμα, όσοι έχουμε την ευθύνη γι' αυτό, ούτως ώστε να υπάρξει ανάπτυξη, όχι μόνο με οριζόντια μέτρα όπου χρηματοδοτούνται όλες τις περιοχές ανεξάρτητα τον πλούτο που διαθέτουν και το εισόδημα το ίδιο, αλλά με κάθετα μέτρα που θα πιάνουν συγκεκριμένες περιοχές και θα τις ενισχύουν σημαντικά για να μπορούν ν' αναπτυχθούν.

Η δεύτερη ζώνη στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου είναι η μπλε ζώνη, που λέμε. Αυτή που θα κρατηθεί για ένα διάστημα και δεν θα κρατηθεί για πάντα. Είναι οι αντισταθμίσεις. Είναι η ενίσχυση στα δέντρα, είναι οι στρεμματικές ενισχύσεις. Και αυτές απειλεί ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου ότι τις θεωρεί μεταβατικές και κάποτε πρέπει να σταματήσουν.

Και η τρίτη ζώνη, η κόκκινη ζώνη, είναι η ενίσχυση στις τιμές. Η ενίσχυση, δηλαδή, στο εισόδημα.

Αυτό, δηλαδή, για το οποίο έγινε σύγκρουση τα δύο τελευταία χρόνια μ' ένα τμήμα του αγροτικού κόσμου στη χώρα μας. Που ζητάνε, δηλαδή, ενίσχυση στο εισόδημα. Που λένε, έχω ένα εισόδημα από την τιμή του προϊόντος που πουλώ, έχω ένα εισόδημα από την ενίσχυση που δίνει η Ευρωπαϊκή Ένωση, έχω ένα εισόδημα από εξαγωγικές επιδοτήσεις ή από αποσύρσεις, αλλά απαιτούν να δώσει και η κυβέρνηση από τον κρατικό προϋπολογισμό ένα εισόδημα.

Δηλαδή, μια πολιτική που δεν είναι ούτε καν κατανοητή σε καμία χώρα, ούτε γενικότερα στα πλαίσια του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου.

Σ' αυτή τη λογική, η γραμμή είναι να σταματήσουν οι επιδοτήσεις, να σταματήσουν οι παρεμβάσεις, γιατί έχουμε παρεμβάσεις στα προϊόντα όταν οι τιμές είναι χαμηλότερες και τ' αγοράζει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Να σταματήσουν οι πολιτικές που έχουμε μέχρι τώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση που επιτρέπουν μόνο μέχρι ενός ποσοστού να εισάγονται προϊόντα από άλλες χώρες. Κι αυτό που τώρα επιτρέπουμε δεν γίνεται αποδεκτό, για παράδειγμα, από τους έλληνες αγρότες, που είναι το ίδιο κλίμα μαζί με τους άλλους αγρότες των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που καταθέτουν συνέχεια οι βουλευτές εκπρόσωποι στη Βουλή ερωτήσεις, γιατί επιτρέψατε να έρθουν αυτά τα προϊόντα από την τάδε χώρα. Γιατί έχουν το δικαίωμα οι χώρες αυτές. Είμαστε σ' ένα πολιτισμένο κόσμο, θα έχουμε συναλλαγές και έχουμε ένα ορισμένο ποσοστό που μπορούν να εξαγουν προϊόντα στη χώρα μας.

Δεν μπορούμε να είμαστε μια κλειστή οικονομία. Είδαμε το πού οδηγήθηκαν οι κλειστές κοινωνίες και οι κλειστές οικονομίες.

Έχουμε, λοιπόν, αυτή την εξέλιξη, δηλαδή μία διαμάχη που εξαρτάται πολύ και από την εξέλιξη που υπάρχει στο παγκόσμιο επίπεδο και από τις πολιτικές και κοινωνικές δυνάμεις, και από τους εκπροσώπους των κυβερνήσεων. Δηλαδή, ένα μεγάλο πολιτικό και κοινωνικό ζήτημα από το οποίο θα κρίνεται η παραγωγή στη γεωργία, αλλά και σε άλλες δραστηριότητες της οικονομίας, αλλά εδώ σήμερα το θέμα είναι η γεωργική ανάπτυξη.

Επίσης, στην "Ατζέντα 2000" βασικό στοιχείο είναι η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με άλλες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Δέκα χώρες της Ανατολικής και Κεντρικής Ευρώπης είναι στο στάδιο της διαδικασίας για την ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι τρεις προπορεύονται αλλά όλες επιμένουν γιατί θέλουν να μπουν στο κλαμπ με τ' ακριβά προϊόντα, στο κλαμπ με τις ενισχύσεις.

Πρέπει, επίσης, να πούμε ότι σ' αυτή τη λογική εντάσσονται και τα προϊόντα τα μεσογειακά, αλλά για τα οποία επιφυλάσσει αρνητική στάση το Διευθυντήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αποτελείται από την πλειοψηφία του βορά. Συνήθως είμαστε 10-5 σε τέτοια θέματα. Οι δέκα υπουργοί από τη μια μεριά, οι πέντε υπουργοί από την άλλη, όπου η πλειοψηφία πάντα θέλει να δίδει τα μεγαλύτερα κονδύλια για τα προϊόντα των λεγόμενων χωρών του βορά, δηλαδή βόειο κρέας, γαλακτοκομικά και σιτηρά, σε αντίθεση με τα προϊόντα του νότου που είναι το ελαιόλαδο, ο καπνός, τα αμπελουργικά, το βαμβάκι κ.ο.κ.

Υπάρχει ένα μέτωπο των νότιων χωρών, το οποίο συνεχώς το καλλιεργούμε και το αναπτύσσουμε. Αλλά έχουμε και μεταξύ μας διαφορές. Γιατί δεν είμαστε όλες οι χώρες του νότου με τα ίδια συμφέροντα. Η Ιταλία, για παράδειγμα, πολύ λιγότερο αρχίζει να ενδιαφέρεται για τη γεωργία και ρίχνει πολύ την πλάστιγγα προς τη βιομηχανία στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου. Η Ισπανία έχει σε πολλές περιοχές της χώρας της βόεια κτηνοτροφία που έχει και η Ιταλία. Δηλαδή, μεγάλες εκτάσεις για βοοειδή, πολλά τυροκομικά και γαλακτοκομικά προϊόντα που δεν έχει η χώρα μας για παράδειγμα.

Έχουμε, λοιπόν, και εσωτερικά διαφωνίες για τα ίδια μας τα προϊόντα που είναι της κοινής βάσης, της κοινής γραμμής, όπως είναι το ελαιόλαδο και τα εσπεριδοειδή.

Κάθε πλευρά υπερασπίζεται τα δικά της συμφέροντα. Τώρα, για παράδειγμα, συζητείται η αναθεώρηση της κοινής οργάνωσης αγοράς ελαιόλαδου. Εμείς και η Ιταλία θέλουμε γρήγορα να ψηφιστεί αυτή η οργάνωση αγοράς, γιατί θα έχουμε δικαίωμα ενίσχυσης στην Ελλάδα ενενήντα χιλιάδες τόνους που δεν τους είχαμε. Η Ισπανία θέλει να καθυστερήσει γιατί φυτεύει συνέχεια δέντρα και θέλει στη συνέχεια να πιέσει την Ευρωπαϊκή Ένωση για να δίνεται η ενίσχυση ανά δέντρο και όχι ανά κιλό, όπως γίνεται σήμερα.

Είναι αυτό που ζητάνε και στην Ελλάδα οι ετεροδημότες, οι οποίοι δεν θέλουν να καλλιεργούν τα δέντρα τους. Θέλουν να κατοικούν στην Αθήνα ή στη Θεσσαλονίκη ή σε άλλες μεγάλες πόλεις και θέλουν ενισχύσεις για τις ελιές που έχουν σε διάφορες περιοχές από τις οποίες κατάγονται. Αλλά αν ενισχύονταν μια τέτοια γεωργία, δεν θα ήταν καλλιέργεια της ελιάς, θα ήταν λογική των ενισχύσεων για μια πενταετία. Γιατί θα έρχονταν και η σειρά των ενισχύσεων στο ελαιόλαδο και δεν θα είχαμε την ίδια ποιότητα στο ελαιόλαδο που έχουμε σήμερα.

Και μιλάμε για ελαιόλαδο γιατί δυστυχώς σε όλη τη χώρα δεν τρώμε ελαιόλαδο. Φέτος κυκλοφόρησαν πάνω από εβδομήντα χιλιάδες τόνοι νοθευμένο λάδι, λάδι δηλαδή από σπορέλαιο, δηλητήριο, το οποίο το χρωματίζουν και παίρνει το χρώμα του λαδιού. Όταν λέμε λάδι εννοούμε ελαιόλαδο, γιατί υπάρχει και το λάδι που βάζουμε στα αυτοκίνητα. Το ελαιόλαδο είναι το μόνο που δίνει υγεία στον άνθρωπο, είναι το καλύτερο, θρεπτικό για όλους μας και θα πρέπει όταν λέμε ότι τρώμε ελαιόλαδο να τρώμε τυποποιημένο ελαιόλαδο, γιατί ό,τι δεν είναι τυποποιημένο είναι νοθευμένο κατά κανόνα. Αυτό τον κύριο που βλέπετε με το δεκατετράκιλο ότι έρχεται από τον παραγωγό να είστε πολύ κουμπωμένοι, γιατί μπορεί να έρχεται από ένα δίκτυο που διαθέτει νοθευμένο ελαιόλαδο.

Να προτιμάτε το τυποποιημένο ελαιόλαδο. Να απορρίπτετε όλα τα άλλα λάδια αν θέλετε να στηρίξετε και την υγεία και τη σωστή διατροφή, αλλά και τη γεωργία. Είναι ένα μήνυμα που στέλνουμε πάντα στις εκδηλώσεις, γιατί δεν έχουμε άλλη δυνατότητα εμείς να κάνουμε διαφήμιση και να θέλαμε, όπως αυτό που μου έλεγε ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Γεωργίας, από μια πρώτη μελέτη που έχουν κάνει εκεί στον τομέα του, αποδείχθηκε ότι αν όλοι οι Έλληνες το εξάμηνο που είναι η σεζόν των εσπεριδοειδών τρώγανε δύο πορτοκάλια την ημέρα, όλοι οι καλλιεργητές εσπεριδοειδών θα είχαν πολύ μεγάλο εισόδημα και η χώρα δεν θα είχε κανένα πρόβλημα. Δεν θα έκανε εξαγωγές, δεν θα πήγαινε για ενισχύσεις, δεν θα έτρεχε στις χωματερές και δεν είχε όλες αυτές τις καθυστερημένες και παρασιτικές δραστηριότητες.

Αλλά δεν έχουμε αυτή τη λογική. Θέλουμε συνέχεια ενημέρωση, θέλουμε συνέχεια παραστάσεις και θέλουμε συνέχεια εικόνες. Δεν μπορούμε να αφομοιώσουμε ορισμένα γεγονότα που είναι πολύ σημαντικά για την υγεία μας, για τη διατροφή, αλλά και για την παραγωγή μας.

Επίσης, αυτή την ίδια περίοδο έχουμε στα πλαίσια της "Ατζέντα 2000" την αναθεώρηση για την κοινή οργάνωση αγοράς του καπνού. Έχει αρχίσει μια ψεύτικη προπαγάνδα στην Ευρωπαϊκή Ένωση η οποία βασίζεται στην εξής αναλήθεια: λένε "βλάπτει το κάπνισμα την υγεία". Απόλυτα σωστό, απόλυτα δίκιο. Όντως βλάπτει το κάπνισμα την υγεία, καταστρέφει την υγεία. Είναι αργός θάνατος. Και λένε, για να σώσουμε την

υγεία μας να σταματήσουμε να καλλιεργούμε καπνό στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτοί οι κύριοι υποκριτές δεν λένε, όμως, ταυτόχρονα, να κλείσουν όλα τα εργοστάσια που παράγουν καπνό στην Ευρώπη. Ιδιαίτερα στη Μεγάλη Βρετανία που δεν έχουν δει πώς είναι ο καπνός και δεν βγαίνει ούτε ένας μίσχος, ούτε ένα κλαράκι και έχει πάρα πολλά εργοστάσια που κάνουν καπνό και τσιγάρα. Ιδιαίτερα στην Ολλανδία που είναι το ίδιο, που δεν έχουν δει πώς είναι το φυλλαράκι του καπνού, αλλά κάνουν τσιγάρα. Και σε άλλες χώρες.

Και επίσης, να σταματήσουν οι εισαγωγές των τσιγάρων από τις Ηνωμένες Πολιτείες και από άλλες χώρες. Αυτά δεν τα θέλουν, γιατί δεν πρόκειται να γίνουν. Αλλά τι θέλουν; Να μειωθεί η παραγωγή καπνού στην Ελλάδα για να εισάγουν καπνό φτηνό από τρίτες χώρες. Αντί να αγοράζουν καπνό της Κατερίνης που είναι 1.250 δραχμές το κιλό και άνω. Οι άνθρωποι αυτοί δεν μπορούν να φύγουν από τον καπνό γιατί αυτό που παίρνουν σύνταξη και που έδωσαν τα δύο μεγάλα πολιτικά κόμματα από το 1960 και μετά και πρέπει γι' αυτό να κάνουμε την αυτοκριτική μας, λέγεται αγροτική σύνταξη. Και είναι βοήθημα, 29.000 δραχμές το μήνα. Και δεν είναι σύνταξη γιατί δεν έδωσε ποτέ κανένας ασφαλιστρο γι' αυτό.

Τα δύο μεγάλα πολιτικά κόμματα δεν έφτιαξαν συνταξιοδοτικό κλάδο στους αγρότες γιατί δεν τους θεωρούσαν ισχυρή δύναμη. Ιστορικά τα πολιτικά κόμματα στην Ελλάδα πρώτα ασφαλίσαν τους αξιωματικούς και τους στρατιωτικούς. Μετά τους τελωνειακούς, μετά τους εφοριακούς. Και ανάλογα με τη δύναμη της κάθε κοινωνικής ομάδας και ήρθε η Κυβέρνηση του κ. Σημίτη το 1997 για να δώσει σύνταξη στον αγροτικό κόσμο της χώρας, να φτιαχτεί δηλαδή ο κλάδος σύνταξης των αγροτών. Και εντάχθηκαν σ' αυτό τον κλάδο μέχρι τώρα 750.000 αγρότες για ν' αποκτήσουν ασφάλιση οι άνθρωποι.

Για να φύγουν από τον αγρό, να φύγουν από το χωριό με την έννοια του να φύγουν από μια παραγωγή η οποία συνεχώς συρρικνώνεται. Αυτοί οι άνθρωποι δεν νοιώθουν ασφάλεια. Γι' αυτό έχουμε τεράστιες κοινωνικές και πολιτικές ευθύνες όλοι όσοι είπαμε τα μεγάλα συνθήματα. Και κάθε φορά στις εκλογές όλοι είχαν μια υπόσχεση για ένα 10% που θα έπαιρνε αύξηση το επίδομα, το οποίο κακώς λέμε και αγροτική σύνταξη. Σύνταξη σημαίνει ασφαλιστρο και από τις δύο πλευρές. Όχι μόνο ένας λογαριασμός για βοήθημα.

Αυτό είναι το πιο σημαντικό βήμα που έπρεπε να γίνει εδώ και χρόνια. Γιατί όλοι οι αγρότες όταν ενηλικιώνονται σε όλες τις χώρες του κόσμου έχουν ασφάλεια για να φύγουν από κει να παραδώσουν στον επόμενο. Και φτάσαμε εμείς στο φαινόμενο να έχουμε ογδόντα χρονών ανθρώπους και να λένε στο γιο τους που είναι πενήντα πέντε χρονών, παιδί μου δεν μπορώ ακόμα να στο παραδώσω. Το παιδί πενήντα πέντε χρονών και ο πατέρας ογδόντα χρονών. Φαινόμενα σε διάφορες περιοχές.

Το πρώτο θέμα, λοιπόν, είναι η διαδοχή. Η διαδοχή, όμως, για να υπήρχε έπρεπε αυτός που θα αναλάβει να έχει ισχυρά κίνητρα. Τώρα ψηφίσαμε το νόμο για τους νέους αγρότες, τον Αύγουστο, αλλά όμως έπρεπε να πάρουμε άδεια από την Ευρωπαϊκή Ένωση για τα δισεκατομμύρια που θα διοχετευθούν και τα κονδύλια από την Ένωση και στο εθνικό επίπεδο και στο κοινοτικό και χρειαζόμαστε την έγκριση ενός προγράμμα-

τος σε δύο φάσεις, που η δεύτερη φάση ολοκληρώθηκε προχθές. Και θ' αρχίσει από το καλοκαίρι του '98 να ισχύει αυτό το πρόγραμμα με πριμ εγκατάστασης των νέων αγροτών χωρίς προϋποθέσεις, γιατί ο κανονισμός της Κοινότητας έθετε προϋποθέσεις, για τα δύο πρώτα χρόνια που θα λέγονται νεοεισερχόμενοι νέοι αγρότες, ούτως ώστε να εγκατασταθούν νέοι στην ύπαιθρο με πριμ και με ενισχύσεις για να μπορεί να υπάρξει διαδοχή, για να μπορεί να υπάρξει αγροτική οικονομία ανταγωνιστική.

Ο δεύτερος λόγος μετά τη διαδοχή ήταν η γη. Και είναι η γη. Ακούσαμε τι ζητάνε στις διεθνείς επιτροπές. Πώς μπορεί ένας αγρότης με μέση εκμετάλλευση σαράντα πέντε στρέμματα να τα βγάλει πέρα στην εκτατική γεωργία. Σ' αυτό δηλαδή που λένε στη Θεσσαλία, ότι εγώ δεν ξέρω να κάνω άλλη δουλειά αλλά θέλω τρακτέρ, θέλω νερό, θέλω σπόρο, θέλω έκταση. Αυτός ο αγρότης μετά το 2010 θα είναι σε αδιέξοδο, γιατί ένας που έχει εκατό στρέμματα στάρι έχει λιγότερο εισόδημα απ' αυτόν που έχει ένα στρέμμα θερμοκήπιο.

Και πρέπει αυτός ο αγρότης που λέει, θέλω έκταση, θέλω νερό, θέλω σπόρο και θέλω τρακτέρ, να μάθει κι άλλα πράγματα για να μπορέσει να λειτουργήσει διαφορετικά.

Και γι' αυτό έχουμε τώρα μια πολιτική γης. Η πρώτη φάση ήτανε το ενοίκιο της γης. Ψηφίσαμε νόμο τον Αύγουστο με το leasing, ούτως ώστε να μπορούν οι αγρότες να νοικιάζουν τη γη. Σήμερα, το 40% της γης δεν ανήκει σε αγρότες, ανήκει σε ετεροδημότες, οι οποίοι το νοικιάζουν με πολύ υψηλά μίσθια, τριάντα χιλιάδες και εξήντα χιλιάδες αντίστοιχα για το βαμβάκι και το ρύζι. Και σε πάρα πολλές περιοχές υποχρεώνουν και σε μια εικονική συγκαλλιέργεια για να τους παίρνουν κι ένα μερίδιο από την παραγωγή.

Και έτσι, το 50% της παραγωγής που παράγεται στην ύπαιθρο, από άποψη εισοδήματος, δεν μένει στην ύπαιθρο. Πηγαίνει στα αστικά κέντρα, πηγαίνει στους ετεροδημότες. Πηγαίνει σε άλλες διαδικασίες. Γονείς, τέκνα, συγγενείς και σ' όλο το δίκτυο. Γι' αυτό έχουμε πολλά προβλήματα στην ύπαιθρο.

Προτείναμε, λοιπόν, και έχουμε τώρα στη Βουλή, τελειώνει το βράδυ, στη διαρκή Επιτροπή της Βουλής, τη Εταιρεία γης. Μόλις τη θεσμοθετήσαμε, ξεσηκώσανε οι γνωστοί κύκλοι θόρυβο. Θα μας πάρουν τη γη! Εγώ άκουγα από το '75, θα παίρναμε τα χτήματα, τα χωράφια, διάφορα τέτοια όσοι θα θυμούνται το ΠΑΣΟΚ εκείνη την περίοδο. Και ότι έρχεται, λέει, η λαιλαπα.

Ποιοι κινδυνεύουν, λοιπόν, τώρα απ' αυτό; Όσοι δίνανε μεγάλη αξία στη γη στην Ελλάδα. Η αγροτική γη στην Ελλάδα έχει τριπλάσια αξία απ' ό,τι στη Γαλλία. Από τη σπέκουλα, από την εκμετάλλευση και από την αδυναμία που βρίσκεται ο κόσμος και αναγκάζεται να δώσει τόσο υψηλές τιμές.

Μ' αυτή την τράπεζα γης δίνουμε το δικαίωμα της παρέμβασης. Δίνουμε το δικαίωμα, δηλαδή, σ' αυτό που έκανε και ο γάλλος Πρόεδρος το 1960, ο Ντε Γκολ. Συντηρητικός πολιτικός. Και ο Πομπιντού πρωθυπουργός τότε. Φτιάξανε μια Εταιρεία γης που να παρεμβαίνει με δικαίωμα να προσδιορίζει, δηλαδή, τις αντικειμενικές αξίες και τις πραγματικές αξίες, ούτως ώστε να λυθεί αυτό το θέμα. Δηλαδή, της συνένωσης γης κάτω από πραγματικούς όρους και όχι κάτω από όρους κερδοσκοπίας.

Το τρίτο μέτρο είναι οι αναδασμοί. Από τότε που υπάρχει το ελληνικό κράτος έχουν γίνει μέχρι τώρα σε εννιά εκατομμύρια στρέμματα αναδασμοί. Δηλαδή στα εκατόν εξήντα χρόνια και. Εάν συνεχίσουμε με τους ίδιους ρυθμούς θα χρειαστεί μέχρι το 2080.

Εμείς, με διάταξη του νόμου που έχουμε στο Κοινοβούλιο, δίδουμε τους αναδασμούς στον ιδιωτικό τομέα. Και τις μελέτες, και τα έργα, συνολικά. Γιατί το Δημόσιο απεδείχθη ανίκανο σ' αυτόν τον τομέα, όπως και σε άλλους τομείς. Από το Υπουργείο Γεωργίας που είναι Αχαρνών 2 στην Αθήνα πηγαίνουν στην Καστοριά για αναδασμούς. Είναι τα εκτός έδρας. Τελειώναν τα εκτός έδρας και σταμάταγαν οι αναδασμοί.

Όπως και σε άλλες περιοχές. Όπως, για παράδειγμα, υπάρχει μια Υπηρεσία Αναδασμών στα Ιωάννινα που έχει ογδόντα υπαλλήλους. Στη Θεσπρωτία που γίνονται αναδασμοί έχουμε δυόμισι υπαλλήλους στον τομέα αυτό της Τοπογραφικής Υπηρεσίας και των Αναδασμών.

Είναι γνωστά πράγματα αυτά. Δηλαδή είναι καιρός να πάρουμε κάποιες αποφάσεις χωρίς αναστολές και χωρίς τα διάφορα ιδεολογήματα.

Το τρίτο θέμα, έχει σχέση με τη σύνθεση του αγροτικού πληθυσμού και τις δυνατότητές του. Ο αγροτικός πληθυσμός πρέπει να μαθαίνει συνεχώς. Η αγροτική οικονομία είναι εξελίξιμη και θα έπρεπε να είναι το πιο προοδευτικό κομμάτι σε κάθε κοινωνία. Γιατί αυτό πρέπει να προσαρμόζεται γρήγορα, να μαθαίνει γρήγορα, ν' αλλάζει γρήγορα. Ανάλογα, δηλαδή με τις ανάγκες της διεθνούς αγοράς, και της περιφερειακής αγοράς, και της ελληνικής αγοράς. Η περιφερειακή αγορά είναι η αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δυστυχώς, εκπαίδευση ελάχιστη, σεμινάρια αρκετά, επισκέψεις αρκετές, εκτός έδρας και εκπαίδευση ελάχιστη.

Ψηφίσαμε τον Αύγουστο και συγκροτήσαμε τον Οργανισμό Εκπαίδευσης ΟΓΕΕΚΑ "Δήμητρα", όπου θα έχει εθνικό δίκτυο. Και ήδη στείλαμε στο Εθνικό Τυπογραφείο το διορισμό του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου που ορίζουμε ως πρόεδρο τον κύριο Μαλισιόβα που ήτανε εδώ στο ΤΕΙ Ηπείρου, ν' αναλάβει μαζί με το Γενικό Διευθυντή, πάλι ένα καθηγητή εδώ του ΤΕΙ Ηπείρου, την εκπαίδευση των αγροτών σε εθνική κλίμακα. Να συγκροτήσουμε τεχνικές επαγγελματικές σχολές αγροτικές, που ήδη έχουμε καμιά εικοσαριά. Να εκπαιδευτεί ο κόσμος γρήγορα, να ενημερωθεί, να ξέρει, να πάρει γνώσεις, να μάθει για τις καλλιέργειες σύγχρονα πράγματα.

Γιατί πάρα πολύ κόσμος δεν ξέρει και δεν δοκιμάζει ή όταν του δώσουν οδηγίες και δοκίμασε απέτυχε, δεν θέλει να ξαναδοκιμάσει και μένει στην παράδοση. Σε μια παράδοση που δεν μπορεί σήμερα ν' ανταποκριθεί στις νέες συνθήκες.

Πέρα από την εκπαίδευση, υπάρχει το θέμα των αγροτικών εκμεταλλεύσεων. Εμείς για να αντιμετωπίσουμε αυτό το πράγμα, επί χρόνια μιλούσαμε, αυτό που έκανε η Ευρωπαϊκή Ένωση εδώ και δεκάδες χρόνια, για το Μητρώο των αγροτών. Να ξέρουμε, δηλαδή, ποιοι κατά κύριο επάγγελμα είναι αγρότες και ποιοι είναι ετεροεπαγγελματίες. Για να μπορέσουμε να κάνουμε ένα σχέδιο. Επιτέλους, κατορθώσαμε να κάνουμε το Μητρώο των αγροτών και το παραδώσαμε στον πρωθυπουργό. Εκεί φαίνεται ότι

550.000 άνθρωποι είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες. 330.000 άνθρωποι είναι ετεροεπαγγελματίες, ασχολούνται και με άλλες δραστηριότητες και έχουν και εισόδημα από την ύπαιθρο.

Αυτή είναι μια τάση σήμερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Λόγω των εξελίξεων που υπάρχουν και των πιέσεων που θα ασκηθούν για τη μείωση των ενισχύσεων, προωθούμε αυτή τη λογική, ν' ασχολούνται με τη γεωργία και ετεροεπαγγελματίες. Δεν θέλουμε να το σταματήσουμε αυτό. Εμείς θέλουμε να κάνουμε μια ισορροπία με τον κύκλο των αγροτών. Γιατί αυτό που ενδιαφέρει είναι πρώτα-πρώτα η παραγωγή και πολλές φορές, οι ετεροεπαγγελματίες έχουν περισσότερες γνώσεις, περισσότερες ικανότητες, περισσότερες εμπειρίες, περισσότερες πληροφορίες που είναι η βάση για να γίνουν σύγχρονες δραστηριότητες. Ενώ ένας παραδοσιακός κατά κύριο επάγγελμα αγρότης δεν έχει την επάρκεια να μπορέσει ν' αντιμετωπίσει τις σύγχρονες ανάγκες και τις σύγχρονες απαιτήσεις. Ούτε και την ευελιξία και την προσαρμογή.

Έτσι, λοιπόν, με το Μητρώο των αγροτών θα μας δοθεί η δυνατότητα να έχουμε έναν καλύτερο σχεδιασμό, γιατί 210.000 εκμεταλλεύσεις στην Ελλάδα δεν μπορούν να επιβιώσουν. Έχουν κάτω από δέκα στρέμματα και δεν μπορούν ν' αντέξουν. Πρέπει να συνενωθούν. Η συνένωση δεν ήταν μόνο μια υπόθεση που αφορούσε τον Καποδίστρια.

Δεν ξέρω αν παρακολουθείτε καθημερινά τον Τύπο, προχθές είδαμε στις εφημερίδες ότι έγινε συνάντηση της Chrysler με τη Mercedes, μεγαθήρια. Κι εμείς εδώ μόλις συνενώνονται δύο Κοινότητες βγαίνουμε με τα ντουφέκια γιατί είμαστε καθυστερημένοι, από άποψη νοοτροπίας.

Μ' αυτή τη λογική, υπάρχει βαθιά καθυστέρηση στον αγροτικό κόσμο, όσον αφορά στους συνεταιρισμούς. Έχουμε εφτά χιλιάδες πρωτοβάθμιες συνεταιριστικές οργανώσεις. Κάθε Κοινοτάρχης και ένα φέουδο.

Αυτό δεν μπορεί να είναι σήμερα ανταγωνιστικό, αυτοί οι συνεταιρισμοί δεν μπορούν να βγουν σήμερα στην αγορά. Δεν μπορούν να διαθέσουν προϊόντα. Μπορούν να κάνουν συλλαλητήρια, μπορούν να κάνουν κοινωνικοπολιτικές οργανώσεις (ΠΑΣΟΚ, ΚΚΕ, ΝΔ), μπορεί να είναι πρώτοι σε όλα αυτά, αλλά τελευταίοι στα προϊόντα και στις αγορές. Δεν μπορούν να ταξιδεύσουν, δεν μπορούν να κλείσουν αγορές.

Στην Ισπανία συγκεντρώθηκαν όλοι με την Υπουργό τους φέτος, τη Λογιόλα Ντε Παλάθιο, και είπαν, παραγωγοί, συνεταιριστές, μεταποιητές, έμποροι να ρίξουμε τις τιμές 20% για να πιάσουμε τη διεθνή αγορά της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης στα εσπεριδοειδή. Και την κατέλαβαν και πέταξαν όλους τους Έλληνες από τη διεθνή αγορά. Γιατί ξέρουν να συνενώνονται, να συνεννοούνται και να κάνουν πολιτική. Και όχι να κοιτάξει πώς ο καθένας θα κερδίσει για τον εαυτό του ή για το μικρό του συνεταιρισμό.

Εμείς θα κάνουμε οτιδήποτε για να σβήσουν αυτοί οι συνεταιρισμοί και να είναι ένας συνεταιρισμός πρωτοβάθμιος σε κάθε Δήμο το πολύ. Εκτός από τους κλαδικούς συνεταιρισμούς. Το ίδιο γίνεται και με τις δευτεροβάθμιες ενώσεις. Οι νομοί μας είναι 52 και οι δευτεροβάθμιες ενώσεις είναι 110. Στα Χανιά έχουμε οχτώ φεουδάρχες, οχτώ δευτεροβάθμιες ενώσεις, οι οποίοι ελέγχουν από μια περιοχή και ασφαλώς, έχουν μια

λογική που δεν θέλω να ονομάσω, που πλούτιζαν τα μέλη του συνεταιρισμού και φτώχαινε ο συνεταιρισμός. Με αποτέλεσμα, μετά, να χρεώνονται στην τράπεζα. Και μετά θα πρέπει οι φορολογούμενοι να πληρώσουν τις ρυθμίσεις. Θα τα πληρώσουν οι φορολογούμενοι, θα μπουν στο δημόσιο χρέος. Γιατί αυτοί οι συνεταιρισμοί δεν μπορούν να τα βγάλουν πέρα.

Και πρέπει να στηρίξουμε τους συνεταιρισμούς γιατί όπου κλείνει ο συνεταιρισμός έρχεται ο έμπορος. Έρχεται ο κερδοσκόπος και μας φέρνει και ποιότητα χαμηλή σε προϊόντα και νοθευμένα προϊόντα. Ξέρουμε τι είναι από την άλλη πλευρά. Αλλά δεν μπορεί να συνεχίζεται αυτό, να στηρίζουμε συνεταιρισμούς στη βάση την κοινωνικοπολιτική. Θα πρέπει πια ν' αναλάβουμε τις ευθύνες μας.

Δεν μπορούμε να έχουμε συνεταιρισμούς που απλώς θα φτιάχνουν κιβώτια για να στέλνουν προϊόντα βοήθεια στις ξένες χώρες. Δεν είναι συνεταιρισμοί, αυτά είναι παρασιτισμοί. Αυτά είναι μεσιτείες. Είναι μεσίτες δεν είναι συνεταιρισμοί που έχουν σχέση με την παραγωγή. Δεν μπορούμε να έχουμε συνεταιρισμούς οι οποίοι να δίδουν επιδοτήσεις, γιατί ένα μέρος των επιδοτήσεων το έχουν οι συνεταιρισμοί.

Τώρα φτιάχνουμε τους Οργανισμούς των επιδοτήσεων. Οι συνεταιρισμοί παίρνανε 2% προμήθεια επί των επιδοτήσεων που έδιναν. Και ορισμένοι συνεταιρισμοί θα κλείσουν γιατί η μόνη δραστηριότητα είναι αυτή, να δίνουν τις επιδοτήσεις. Αυτό δεν είναι συνεταιρισμός, αυτό είναι γραφείο λογιστικό που δίδει ενισχύσεις.

Ο συνεταιρισμός σημαίνει παραγωγή, σημαίνει συμμετοχή, σημαίνει μερίδα, σημαίνει ανάδειξη προϊόντων, σημαίνει προώθηση, σημαίνει αγορές. Και σ' αυτό οι τοπικές κοινωνίες θα πρέπει να σαρώσουν όλα αυτά τα παρασιτικά φαινόμενα και να δύνε μπροστά. Και όλες οι υγιείς δυνάμεις του συνεταιριστικού κινήματος. Γιατί από την άλλη μεριά είναι η κακή πλευρά της αγοράς. Γιατί η αγορά είναι μια ισορροπία στην κοινωνία, έχει πάρα πολλά θετικά, αλλά έχει και την κερδοσκοπική πλευρά και την πλευρά της νοθείας των προϊόντων και της υποβάθμισης της ποιότητας των προϊόντων, που είναι πάρα πολύ βασικό στοιχείο.

Εμείς έχουμε ένα άλλο πρόβλημα, ότι έχουμε αδυναμία να προωθήσουμε και να προβάλουμε τα προϊόντα μας. Εμείς έχουμε γι' αυτό κάνει δύο πράγματα. Έχουμε φτιάξει ένα Προεδρικό Διάταγμα με βάση και οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου δεν μπορούν να μπαίνουν στην αγορά όσοι είναι ασυνεπείς. Και ξέρουμε εδώ πάρα πολύ καλά, για παράδειγμα, στην περιοχή έχουν ρίξει πάρα πολλά φέσια με ακάλυπτες επιταγές και μετά εξαφανίστηκαν, γιατί δεν πληρώθηκαν οι ίδιοι από τις αγορές της Κεντρικής - Ανατολικής Ευρώπης.

Όσοι δεν θα είναι συνεπείς, θα βγαίνουν από την αγορά με Μητρώο. Έχουμε πάρει την έγκριση του Διατάγματος αυτού από το Συμβούλιο της Επικρατείας και θα πάει για δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Το δεύτερο, έχουμε στείλει ένα σχέδιο νόμου σε όλους τους συνεταιρισμούς και σε όλες τις επιχειρήσεις που θέλουν να λάβουν μέρος σε μία εταιρεία προώθησης προϊόντων που θα κάνουμε. Όχι εμπορίας προϊόντων. Μια φορά έγιναν τα της ΑΓΡΕΞ που κάναμε κρατικό εμπόριο και διαλύσαμε ένα τμήμα της αγροτικής παραγωγής. Αλλά

προώθησης και προβολής των προϊόντων. Τέτοιες εταιρίες που έχουν όλες οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και καταλαμβάνουν αγορές που χάνουμε εμείς που είμαστε ερασιτέχνες, που περιμένουμε την κοινωνική βοήθεια.

Ο Πρόεδρος ενός συνεταιρισμού μου έλεγε, "ήρθε η άδεια για την κοινωνική βοήθεια να στείλουμε τα προϊόντα να πάνε για βοήθεια;" Αυτός είναι κάκιστος συνεταιρισμός, ένας κακός έμπορος, ένας κακός μεσίτης. Αντί να λέει, τί έγινε, είναι έτοιμο το προϊόν; Έχουμε την αγορά έτοιμη; Να το στείλουμε στην αγορά; Τι θα πάρουμε από την αγορά;

Γιατί; Γιατί τους συνεταιρισμούς τους κατέλαβαν πρόσωπα από τον κοινωνικοπολιτικό χώρο.

Τώρα, έχουμε ετοιμάσει το σχέδιο νόμου και θα τον δώσουμε στη δημοσιότητα σε δέκα μέρες, για τους συνεταιρισμούς, που δεν μπορούν να συμμετέχουν όσοι ασχολούνται κοινωνικοπολιτικά με τους συνεταιρισμούς, αλλά αυτοί που έχουν μερίδα. Όσοι παράγουν και αυτοί που μπορούν ν' ασχολούνται με τα προϊόντα. Είναι βασικό κριτήριο συμμετοχής στους συνεταιρισμούς.

Για να φτιάξουμε αγροτική οικονομία οργανωμένη. Όλη η αγροτική οικονομία στη Δανία γίνεται μόνο από τους συνεταιρισμούς. Δεν υπάρχει ούτε ένας έμπορος. Στη Γαλλία οχτακόσιες χιλιάδες συνεταιρισμένοι αγρότες είχαν πέρυσι τζίρο πενήντα πέντε δις ECU. Στην Ελλάδα, οχτακόσιες χιλιάδες συνεταιρισμένοι αγρότες είχαν πέρυσι τζίρο ενάμισι δις ECU.

Και με υποχρέωσαν κι εμένα να γνωματεύσω νομικά ότι δεν χρειαζόταν να έχουν μερίδα για να ψηφίσουνε. Γονείς, τέκνα, συγγενείς και όλοι από τις τοπικές κομματικές οργανώσεις που είναι στον αγροτικό χώρο. Αυτό δεν λέγεται συνεταιρισμός, αυτό λέγεται αγροτικός σύλλογος που είναι έτοιμος να κάνει συλλαλητήριο και αγώνα. Παρότι είναι απαραίτητα αυτά στο αγροτικό κίνημα, γιατί προωθούνται θέματα, έρχονται θέματα στην επιφάνεια και υποχρεώνουν τους κυβερνώντες και όλους μας να μπορούμε σ' αυτά τα θέματα, να τα παρακολουθήσουμε, να τα προσέξουμε, να δούμε ποια απ' αυτά πρέπει ν' αντιμετωπίσουμε και να λύσουμε.

Ένα άλλο σημαντικό θέμα, είναι το θέμα της ασφάλειας στα προϊόντα, δηλαδή της αγροτικής ασφάλειας, της ασφάλειας των προϊόντων. Των γεωργικών ασφαλίσεων δηλαδή. Εμείς έχουμε ένα πολύ προοδευτικό νόμο. Για ορισμένες περιοχές όμως. Γι' άλλες είναι συντηρητικός. Υπάρχει μία συμμετοχή. Αυξήσαμε στο 3%, το ασφάλιστρο. Και εξασφαλίζει την ασφάλεια σε πάρα πολλά προϊόντα. Τώρα θα τη διευρύνουμε και για τις ζημιές που έγιναν με τα χιόνια. Έχουμε πάρει απόφαση. Και για την ξηρασία, που θα είναι πολύ μεγάλο το κονδύλι. Γιατί είναι ένα σημαντικό πρόβλημα η ξηρασία από δω και πέρα. Και το βλέπουμε συνέχεια, ιδιαίτερα στις νότιες περιοχές της χώρας.

Αλλά, πρέπει να πούμε ότι δεν μπορεί οι παραγωγοί να παράγουν για να περιμένουν την αποζημίωση. Πέρυσι έγιναν ζημιές στην Κεντρική και Δυτική Μακεδονία, στην Πέλλα και στην Ημαθία. Η Πέλλα και η Ημαθία έδωσαν ασφάλιστρα ένα δις οκτακόσια και πήραν αποζημιώσεις 35,5 δις. Οι άνθρωποι αυτοί δεν παρήγαγαν, παρέλαβαν κρατικά κονδύλια, με τα οποία πλήρωσαν όλοι οι αγρότες της χώρας ασφάλεια.

Όλα τα ασφάλιστρα της χώρας τα πήραν αυτοί οι δύο νομοί. Αυτό δεν μπορεί να συνεχίζεται. Γι' αυτό τώρα θα κάνουμε την αναμόρφωση του ΕΛΓΑ με οδηγία που έδωσε ο Πρωθυπουργός. Το νομοσχέδιο είναι έτοιμο, θα δοθεί στη δημοσιότητα, όπου θα υπάρχει κλιμάκωση του ασφάλιστρου, ανάλογα, με στατιστικά στοιχεία, για ζημιογόνες περιοχές. Οι ζημιογόνες περιοχές θα πληρώνουν μεγαλύτερο ασφάλιστρο. Δεν μπορεί το Ρέθυμνο να πληρώνει 3% ασφάλιστρα και να μην παίρνει ποτέ αποζημίωση ή άλλες περιοχές της χώρας.

Και επίσης, χρειάζεται η λογική στην ασφάλιση των προϊόντων, γιατί πρέπει ο παραγωγός να προσέχει το προϊόν. Πέρυσι στην Ανατολική Μακεδονία αφήσανε χίλια στρέμματα καλαμπόκι να περάσει η 1η Νοεμβρίου που είναι η ημέρα που τελειώνει η κάλυψη της ασφάλισης από τον ΕΛΓΑ για να πάρουν ασφάλιση. Εγκατέλειψαν χίλια στρέμματα με καλαμπόκι. Αυτή είναι η παρασιτική γεωργία.

Πρέπει, δηλαδή, να φροντίσουμε την παραγωγή μας και γι' αυτό εμείς θα δώσουμε αυτές τις δυνατότητες που χρειάζονται.

Επίσης, ένα σημαντικό θέμα είναι το νερό. Ιδιαίτερα, εδώ για την περιοχή πρέπει να γίνουν εγγειοβελτιωτικά και στραγγιστικά έργα. Έχει ξεκινήσει μια προσπάθεια και πήρε μια πρωτοβουλία ο κύριος Κολιοπάνος, έχουμε μία συνεργασία γιατί τα χρήματα πρέπει να δοθούν από το ΥΠΕΧΩΔΕ. Είναι πολλά δισεκατομμύρια, είναι δύο βασικά έργα. Αλλά είναι αυτά που θα αναμορφώσουν τη δυνατότητα στο νομό και θα την εξασφαλίσουν και από τις δύσκολες καιρικές συνθήκες. Δηλαδή, συνδέεται το φαινόμενο αυτό με την ασφάλεια.

Ένας άλλος παράγοντας σημαντικός είναι το κόστος παραγωγής. Εμείς είχαμε παλιότερα ένα ωραίο σύνθημα: κόστος παραγωγής και λογικό κέρδος. Ουδείς είπε ποτέ για λογικό κόστος και κέρδος. Το κόστος παραγωγής θα το αναλάβουν άλλοι και οι παραγωγοί θα πάρουν ένα λογικό κέρδος. Αυτό το σύνθημα εμείς δεν το υιοθετούμε πια. Θα λέμε, λογικό κόστος παραγωγής και λογικό κέρδος. Γιατί πρέπει να προσέξουμε το κόστος της παραγωγής. Γιατί ένας σημαντικός παράγοντας που βαρύνει το κόστος στα προϊόντα μας είναι το κόστος της παραγωγής.

Και εξηγούμε: Εμείς, λοιπόν, για χίλια στρέμματα χρησιμοποιούμε είκοσι άτομα. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση χρησιμοποιούν πέντε. Είναι ο πρώτος παράγοντας που ανεβάζει το κόστος παραγωγής. Εμείς έχουμε υψηλά επιτόκια, είναι ο δεύτερος παράγοντας. Έχουμε το πιο ακριβό χρήμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι Έλληνες αγρότες αγοράζουν το πιο ακριβό χρήμα από τις τράπεζες. Και οι τράπεζες είναι όλες εμπορικές. Και η Αγροτική Τράπεζα πλέον είναι εμπορική τράπεζα, που αγοράζει και πουλάει χρήμα. Αυτή είναι η δουλειά της.

Και ανάλογα με τη γενικότερη κατάσταση της οικονομίας διαμορφώνεται το επιτόκιο. Όταν στην τραπεζική αγορά ο κύριος Χριστοδουλάκης δίδει τιμές στα ομόλογα 12% και τ' αγοράζουν με 12% οι τράπεζες, πώς θα πουλήσει η τράπεζα με 6% επιτόκιο που ζητούν οι αγρότες; Δεν γίνεται αυτό. Γιατί ορισμένοι ζητούν να πάει το επιτόκιο εκεί που είναι ο πληθωρισμός. Και επειδή δεν έχουν και ενημέρωση, λένε ότι αυτό συμβαίνει σε άλλες χώρες της Κοινότητας. Σε καμία άλλη χώρα της Κοινότητας. Σε όλες τις χώρες

της Κοινότητας το επιτόκιο είναι τριπλάσιο του πληθωρισμού.

Για παράδειγμα, στη Γερμανία που ο πληθωρισμός είναι 1,5% το επιτόκιο είναι 4,8-5%. Γι' αυτό τους φαίνεται όμοιο με το δικό μας πληθωρισμό. Δεν έχουν πληροφόρηση, δηλαδή, πού είναι ο πληθωρισμός στις άλλες χώρες. Άμα μετρήσουν τον πληθωρισμό στις άλλες χώρες είναι ακριβώς το τριπλάσιο.

Γιατί και αυτές οι χώρες έχουν τριπλάσιο επιτόκιο; Γιατί και αυτές έχουν δημοσιονομικά προβλήματα όχι βέβαια τόσο μεγάλα όπως εμείς. Δηλαδή, προσδιορίζεται το επιτόκιο από το δημόσιο χρέος και από το δημοσιονομικό έλλειμμα. Για τα οποία, όμως, εμείς δεν ενδιαφερόμαστε. Πέρυσι και πρόπερσι με τις κινητοποιήσεις, οι παραγωγοί που παίρνουν τις περισσότερες επιδοτήσεις - δεν υπάρχουν πλούσιοι αγρότες - αυτό είναι γεγονός, αλλά υπάρχουν αγρότες με μεγάλα εισοδήματα, με μεσαία εισοδήματα και υπάρχουν και φτωχοί αγρότες. Και υπάρχουν και οι φτωχότεροι ακόμα κάτοικοι της υπαίθρου. Και πολύς κόσμος στα αστικά κέντρα τους συγγέει.

Να πούμε, λοιπόν, ότι πρώτα απ' όλα, η φτώχεια είναι στους κατοίκους της υπαίθρου, όταν μιλάμε για τον αγροτικό τομέα, γιατί πρώτ' απ' όλα η φτώχεια είναι στην ανεργία. Και συνήθως αυτοί που είναι στον αγροτικό τομέα σιωπούν για τους ανέργους, δεν τους αφορά το θέμα. Αυτοί ενδιαφέρονται κυρίως για το τι θα λάβουν. Είναι μια λογική κι αυτή. Εμάς, όμως, μας ενδιαφέρει πρώτα απ' όλα για τους πιο φτωχούς στην κοινωνία, που είναι οι άνεργοι. Μετά, οι αμέσως πιο φτωχοί είναι οι κάτοικοι στην ύπαιθρο και που δεν έχουν αγροτικές εκμεταλλεύσεις. Δεν είναι αγρότες δηλαδή. Δεν αγοράζουν τρακτέρ με είκοσι εκατομμύρια.

Γιατί σ' αυτούς τους αγρότες είναι τέτοια η "φτώχεια" που πέρυσι αυξήθηκαν οι εισαγωγές και οι αγορές των τρακτέρ κατά 40% σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο. Αυτό δείχνει το μέγεθος του εισοδήματος, που είναι τα υψηλά εισοδήματα.

Λοιπόν, οι αγρότες από τα υψηλά εισοδήματα ζήτησαν πέρυσι ενίσχυση από τον κρατικό προϋπολογισμό ένα τρις. Τι θα έπρεπε να ζητήσουν οι αγρότες με τα μεσαία εισοδήματα, τι οι κάτοικοι της υπαίθρου οι φτωχοί και τι θα έπρεπε να ζητήσουν οι άνεργοι, και τι οι βιοτέχνες και τι οι υπόλοιποι; Γιατί πρέπει να βρούμε μια ισορροπία.

Φέτος ο προϋπολογισμός είναι 15 τρισεκατομμύρια. Απ' αυτά έχουμε τα δέκα. Τα δέκα θα τα διαθέσουμε ως εξής: τρία τρισεκατομμύρια για χρεολύσια από τα προηγούμενα δάνεια του κράτους, τρία τρισεκατομμύρια για τόκους των δανείων αυτών. Έξι, λοιπόν, τρις για χρεολύσια και τόκους, που δανείζονταν οι προηγούμενες κυβερνήσεις και έδιναν μέσα από το κράτος ενισχύσεις.

Τρία τρισεκατομμύρια θα πάνε για μισθούς και για συντάξεις στο Δημόσιο. Και θα μείνει ένα τρισεκατομμύριο για να κάνει πολιτική η κυβέρνηση στην παιδεία, στην εκπαίδευση, στον πολιτισμό, στα δημόσια έργα, σε όλες τις άλλες δραστηριότητες, στην άμυνα. Σε ό,τι άλλο διαμορφώνεται στο ελληνικό κράτος.

Και επειδή δεν μπορούμε με ένα τρισεκατομμύριο να κάνουμε πολιτική, θα δανειστούμε άλλα πέντε τρισεκατομμύρια σε ομόλογα, σε συνάλλαγμα, για να μπορέσουμε να εκτελέσουμε τον προϋπολογισμό.

3-
η,
16

1-
0
1
1
5
1
;

Και έρχεται μια κοινωνική ομάδα με το μεγαλύτερο εισόδημα στον αγροτικό τομέα, που παίρνει τις μεγαλύτερες ενισχύσεις, γιατί έχω εδώ ένα κατάλογο των ενισχύσεων που δείχνει ότι πρώτη σε ενισχύσεις είναι η Μαγνησία, δεύτερη η Καρδίτσα, τρίτη η Λάρισα και προτελευταία η Θεσπρωτία. Και αμέσως η Ευρυτανία.

Δεν μπορούν να υπάρχουν τέτοιες λογικές, πρέπει δηλαδή να βρούμε μια ισορροπία. Αυτό που είπα και πριν, δηλαδή ότι το εισόδημα πρέπει να το επιδιώκουμε από το προϊόν, πρέπει να το επιδιώκουμε από την ενίσχυση από την Κοινότητα που πρέπει συνεχώς να επιμένουμε για ενισχύσεις - γιατί εμείς έχουμε ανάγκη ακόμα από ενίσχυση στη γεωργία - και πρέπει να το επιδιώκουμε από άλλες δευτερογενείς δραστηριότητες.

Πρέπει να μάθουμε περισσότερα, δεν μπορούμε να διαθέτουμε μόνο εκατό στρέμματα σε ένα προϊόν. Να κόψουμε από τα εκατό τα δέκα για να κάνουμε και άλλες γεωργικές δραστηριότητες. Να πάρουμε εισόδημα, δηλαδή και από άλλες δραστηριότητες. Είναι απαραίτητο αυτό να το κάνουμε.

Και επίσης, πρέπει να σεβαστούμε ότι πρέπει να ενισχύσουμε εκείνες τις περιοχές που είναι υποβαθμισμένες. Και η φτώχεια στον αγροτικό τομέα είναι στις ορεινές περιοχές και στις μειονεκτικές περιοχές πρώτα απ' όλα. Και μετά είναι στις υπόλοιπες περιοχές. Και όποιος θα ερχόταν στη θέση μας και θα είχε το αίσθημα του δικαίου και της κοινωνικής αλληλεγγύης θα έπρεπε πρώτα να προσέξει τις πιο αδύνατες πλευρές της χώρας και της κοινωνίας. Και αυτό θέλουμε να κάνουμε.

Σ' αυτή τη λογική, λοιπόν, ξέρουμε ότι υπάρχουν ανισότητες στον αγροτικό τομέα. Δεν είναι όλοι στην ίδια γραμμή. Και η ανισότητα ξεκινάει από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Πρέπει να σας πω ότι τις μεγαλύτερες ενισχύσεις στα σιτηρά στην Ευρωπαϊκή Ένωση τις παίρνει η βασιλική οικογένεια της Μεγάλης Βρετανίας. Γιατί έχει τις μεγαλύτερες εκτάσεις. Και οι λόρδοι της χώρας αυτής.

Το λέω αυτό ως παράδειγμα για να πω ότι, το 80% των επιδοτήσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση τις παίρνει το 20% των αγροτών, των παραγωγών. Και αυτό είναι άδικο.

Αυτό συμβαίνει και στη χώρα μας. Το μεγαλύτερο ποσοστό των επιδοτήσεων το παίρνουν αυτοί που καλλιεργούν βαμβάκι. Έχουν το μεγαλύτερο εισόδημα στη χώρα. Ακολουθούν αυτοί που έχουν ελαιόλαδο. Ακολουθούν αυτοί που έχουν καπνά κ.ο.κ. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Πρέπει, λοιπόν, να δούμε τη διαφορά των εισοδημάτων για να βρούμε ισορροπία και να στηρίξουμε ανάλογα. Και αυτή τη λογική έχει αρχίσει να ακολουθεί και η Ευρωπαϊκή Ένωση τώρα με την "Ατζέντα 2000", που λέει ότι εάν από ένα ορισμένο όριο και πάνω παράγεται προϊόν, δε θα δίδεται η ενίσχυση. Θα δίδεται ένα 25%. Θα υπάρχουν κλιμακώσεις. Γιατί οι χώρες που έχουμε φτωχούς αγρότες και μικρές αποδόσεις βάλουμε το θέμα. Αυτό το θέμα δεν θα πέρναγε μόνο από μας που είμαστε η χώρα που έχουμε φτωχούς αγρότες. Το πιέζει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου.

Ήρθε ο Αμερικάνος Υπουργός, στη σύνοδο του ΟΟΣΑ και μου λέει, είναι δυνατόν εσύ να συμφωνείς να παίρνουν αυτοί που έχουν μεγάλες φάρμες στη Βόρεια Ευρώπη

το 80% των επιδοτήσεων; Γιατί να το παίρνουν; Τον συμφέρει η λογική. Χτυπάει τα μεγαλύτερα εισοδήματα στη Βόρεια Ευρώπη για να προωθήσει την κατάργηση γενικώς των επιδοτήσεων. Του λέω, είσαι σίγουρος ότι σε ενδιαφέρουν μόνο τα μεγάλα εισοδήματα ή θα έρθει η σειρά όλων;

Έχουμε, λοιπόν, εσωτερικά ένα πρόβλημα, μια ανισότητα μέσα στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για παράδειγμα, τα σιτηρά, οι αροτραίες καλλιέργειες γενικά, παίρνουν τη μερίδα του λέοντος στις ενισχύσεις. Το 42% των ενισχύσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ακολουθούν το βόειο κρέας με 13% και τα γαλακτοκομικά με 10%. Και μετά, στο τέλος, το ελαιόλαδο που παίρνει το 4% των ενισχύσεων. Ακολουθεί ο καπνός, που παίρνει το 2,3% των ενισχύσεων, ακολουθούν τα αμπελουργικά που παίρνουν το 2,6% των ενισχύσεων κ.ο.κ.

Αλλά, όταν ξεκίνησε η Ένωση την φτιάξανε μια ομάδα χωρών για αυτούς και άλλους. Και εμείς ενταχθήκαμε στην Ένωση. Και ενταχθήκαμε με επαχθείς όρους, όπως τώρα θα ενταχθούν με επαχθέστερους οι χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, που δεν θα ισχύουν οι αντισταθμίσεις γι' αυτούς που παίρναμε εμείς. Θα καθόμαστε στο ίδιο τραπέζι μετά το 2001-2002 18, από 15 που είμαστε σήμερα, και οι τρεις οι χώρες δεν θα παίρνουν ενισχύσεις.

Είναι η Ένωση η Ευρωπαϊκή μία Ένωση σύγκρουσης συμφερόντων. Βίαια σύγκρουση συμφερόντων, τυφλή ορισμένες φορές, χωρίς προηγούμενο. Η Ιταλία που είναι μια σύμμαχός μας χώρα, συμμάχησε με τις χώρες του Βορά για να καταργηθεί η ενίσχυση στο σκληρό στάρι. Και χάσαμε εμείς τρεισήμισι εκατομμύρια δικαιώματα γιατί ουδέποτε το καλλιεργούσαμε το σκληρό στάρι, είχαμε εννιά εκατομμύρια δικαιώματα και καλλιεργούσαμε μόνο πεντέμισι, γιατί έχουμε τέτοιες ευθύνες. Και στρεφόμαστε στα βαμβάκια που ήταν μεγάλη ενίσχυση και αφήναμε στο σκληρό στάρι. Και η Ιταλία για να βοηθήσει τη βιομηχανία για τα ζυμαρικά, επέβαλε και καταργήθηκε - σε συμμαχία με τις χώρες του Βορρά - η ενίσχυση στο σκληρό στάρι. Από το επόμενο έτος δεν θα υπάρχει ενίσχυση στο σκληρό στάρι. Θα έχει τις ίδιες συνθήκες που έχει το μαλακό στάρι.

Έχουμε, λοιπόν, κι εδώ θετικά και αρνητικά που επηρεάζουν. Δεν υπάρχει κανένας παράδεισος. Έρχονται ορισμένοι συντηρητικοί και λένε: να, είδατε, ήταν επιλογή μας η Ευρωπαϊκή Ένωση, εμείς ανοίξαμε το δρόμο. Στρατηγικά έχει μια βάση, αλλά όμως είναι άνιση ένταξη, άνισες οι αποδοχές και οι απολαβές. Και μέσα στη χώρα και ανάμεσα στα προϊόντα.

Δεν έχουμε, λοιπόν, να κάνουμε με όμοια πράγματα. Έχουμε μεγάλες διαφορές και πρέπει να τις αντιμετωπίσουμε. Ιδιαίτερα εμείς πρέπει να πούμε ως χώρα. Έχουμε και διαφορά μέσα στα εισοδήματα σε σχέση με τη δραστηριότητα στο γεωργικό τομέα. Και αυτό είναι που επιδιώκεται παγκοσμίως. Εμείς το πετύχαμε λόγω της σύνθεσης του πληθυσμού μας, λόγω του μικρού κλήρου, λόγω της γήρανσης του αγροτικού πληθυσμού, λόγω δηλαδή άλλων διαρθρωτικών συνθηκών. Όχι γιατί το είχαμε ως συνειδητή επιδίωξη.

Και έτσι, λοιπόν, από τα στοιχεία που έχουμε, στα αγροτικά νοικοκυριά το 33% του εισοδήματος είναι από εξωγεωργικές δραστηριότητες. Είναι επίσημα στοιχεία που δεν

τα αμφισβητεί κανένας. Το 30% είναι από ενισχύσεις από την Κοινότητα. Το 14% είναι από κοινωνικές παροχές (υγεία, περίθαλψη, το βοήθημα και όλες οι άλλες κοινωνικές δαπάνες). Και το 23% είναι από τη γεωργική δραστηριότητα. ... Πρέπει εμείς να κάνουμε τον αγώνα μας. Και πρέπει να δούμε πως μπορούμε να σχεδιάσουμε παρεμβάσεις στην ύπαιθρο χώρα γενικότερα και ειδικότερα, σε περιοχές που έχουν μεγάλη ανάγκη από μεγάλη ενίσχυση και σε προϊόντα που θέλουν μεγάλη στήριξη. Έτσι πρέπει να σκεφτούμε, αυτή τη λογική πρέπει να έχουμε. Γιατί ο αγροτικός τομέας σε σχέση με τους άλλους τομείς της ελληνικής οικονομίας είναι ο καλύτερα υποστηριζόμενος. Ο καλύτερα υποστηριζόμενος, με τα στοιχεία που σας δίνουμε.

Για την ύπαιθρο το πρόγραμμα '95-'99 του Ντελόρ 2 είναι τρία τρισεκατομμύρια, πέρα από όλα τ' άλλα δίκτυα των ενισχύσεων για την ανάπτυξη της υπαίθρου. Αλλά, παρόλα αυτά, βλέπουμε πόσο μεγάλες αδυναμίες έχουμε. Γιατί έχουμε διαρθρωτικές αδυναμίες, γιατί έχουμε ορεινούς όγκους, γιατί έχουμε εδάφη που δεν αποδίδουν, γιατί δεν έχουμε κυβερνητικά έργα στην έκταση που θα έπρεπε, γιατί δεν έχουμε λιμνοδεξαμενές, γιατί δεν έχουμε εκπαίδευση, γιατί δεν έχουμε υποδομές. Γιατί όλα αυτά τρέχα-νε μαζί με τις εξελίξεις στη χώρα.

Το απόγευμα είδαμε ότι δίνουμε δεκάδες δισεκατομμύρια στην Ολλανδία για ν' αποκτήσουμε σπόρους, όπως δίνουμε δεκάδες δισεκατομμύρια στη Γαλλία για να εισάγουμε κρέας. Είναι πράγματα τα οποία πρέπει να προσέξουμε.

Θα ήθελα να σταθώ λίγο περισσότερο στο κόστος της παραγωγής και σε άλλους τομείς που διαμορφώνουν το κόστος. Γιατί σ' αυτό γίνεται μια μεγάλη συζήτηση. Όταν, ας πούμε έχεις μια τόσο μικρή εκμετάλλευση, ο τρίτος λόγος είναι η γη. Η συνένωση είναι λύση, πρέπει κάποιοι ν' αποδεσμευτούν από το μικρό κτηματάκι. Να συνενωθούν με κάποιους άλλους. Είναι απαραίτητο αυτό.

Ένα άλλο που ανεβάζει το κόστος παραγωγής είναι τα μηχανήματα. Ένα τρακτέρ στην Ευρωπαϊκή Ένωση καλλιεργεί πεντακόσια στρέμματα. Στην Ελλάδα ένα τρακτέρ καλλιεργεί ογδόντα στρέμματα. Για λόγους κοινωνικού γοήτρου και άλλους, κάθε αγρότης στις μεγάλες περιφέρειες έχει ένα τρακτέρ στην πόρτα του, που δεν είναι απαραίτητο. Σε πάρα πολλές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχουν μικρούς κλήρους και μικρές δραστηριότητες, έχουν ενώσεις που έχουν αγοράσει τρακτέρ και τα νοικιάζουν. Δεν θέλουν να το αράζουν στην πόρτα για να δείχνουν ότι έχουνε δύναμη οικονομική και κοινωνική. Τα έλυσαν αυτά τα προβλήματα αλλιώς.

Όταν έπαιρναν τις ενισχύσεις δεν τις έκαναν μόνο κατανάλωση, που ήταν απαραίτητο να γίνουν στον αγροτικό τομέα στην Ελλάδα, που υπήρχε υποβάθμιση. Από τον τρόπο ζωής, από τις εγκαταστάσεις, από άλλες συνθήκες πολιτισμού και ελεύθερου χρόνου, αυτά θα ήταν απαραίτητα. Αλλά όχι σε τέτοια έκταση, σε σχέση με το ότι έπρεπε ένα μέρος να μένει στην άκρη για να γίνουν επενδύσεις.

Δεν έγιναν επενδύσεις. Προς αυτό έπαιξαν ρόλο και οι κυβερνήσεις που μπήκαν στη λογική αφού έρχονται οι ενισχύσεις από την Κοινότητα, γιατί ποια κυβέρνηση θα έδινε ενάμισι τρις για τη γεωργία κάθε χρόνο σ' ένα προϋπολογισμό που φέτος έφτασε τα 15 τρις; Καμία.

Η λογική ήταν, λοιπόν, αφού γίνονται ενισχύσεις, αφήστε τους, έχουν υψηλά εισοδήματα, ας μην κάνουμε επενδύσεις. Και έχουμε αποεπένδυση στη γεωργία, σε όλους τους τομείς. Είναι απαραίτητο πια να υποστηρίξουμε τις εκμεταλλεύσεις γιατί αυτές δεν είναι ανταγωνιστικές. Δηλαδή, εμείς πήραμε εισόδημα, κάναμε κατανάλωση του εισοδήματος, αυξήσαμε το βιοτικό επίπεδο, αυξήσαμε την ευημερία, αλλά χωρίς υποδομή. Και τώρα που θα έρθουν τα δύσκολα και ο ανταγωνισμός, γι' αυτό είπαμε στοπ, στροφή, αλλαγή πορείας να φτιάξουμε υποδομές. Να φτιάξουμε προϋποθέσεις.

Γι' αυτό και λέμε ότι δεν υπάρχει δυνατότητα να δώσουμε στο χέρι εισόδημα, αλλά είμαστε υποχρεωμένοι να φτιάξουμε προϋποθέσεις για να παραχθεί εισόδημα. Και πρέπει όλη η χώρα να προσανατολιστεί προς αυτό. Προς αυτό πρέπει να βοηθήσει η κυβέρνηση. Η κυβέρνηση που έχει το Υπουργείο Γεωργίας. Το Υπουργείο Γεωργίας, για να γίνει κατανοητό, σήμερα είναι ένα επιτελικό Υπουργείο. Σχεδιάζει στρατηγική, διαπραγματεύεται με την Ένωση, προσπαθεί να εξασφαλίσει πόρους, διανέμει τους πόρους, στέλνει οδηγίες, στέλνει πολιτικά μηνύματα και κάνει έλεγχο.

Δεν έχει την εξουσία που είχε παλιά το Υπουργείο Γεωργίας. Μετά το '94 η εξουσία στη γεωργία πέρασε στη Νομαρχία. Ο Υπουργός Γεωργίας στο νομό είναι ο Νομάρχης. Και αυτό πρέπει να γίνει κατανοητό από όλους. Από το Νομάρχη, από το Νομαρχιακό Συμβούλιο, από τη Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης, από τους συνεταιρισμούς και τον αγροτικό κόσμο.

Σ' αυτή την προσπάθεια πρέπει να υποστηριχθεί ο Νομάρχης ή ο Αναπληρωτής Νομάρχης που έχει την πρωτογενή παραγωγή.

Και αυτός που οργανώνει, σε επίπεδο προσωπικού, τη γεωργία στο νομό είναι ο Υπουργός των Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Αυτός διορίζει γεωπόνους, κτηνιάτρους, ιχθυολόγους και άλλους γεωτεχνικούς. Ο Νομάρχης προάγει, παύει, μεταθέτει και πληρώνει.

Οι Διευθύνσεις Γεωργίας λοιπόν ανήκουν πλέον στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση. Εάν δεν δουλέψουν να στηρίξουν τη γεωργία σ' ένα νομό, η γεωργία θα "φουντάρει", θα είναι υποβαθμισμένη. Και αυτό συμβαίνει σε πάρα πολλούς νομούς. Είναι βασικό να γίνει κατανοητό αυτό.

Επίσης, ένα τμήμα της γεωργίας είναι στην Περιφέρεια, ως κρατική εποπτεία. Αλλά η πραγματική βάση είναι ο νομός και χρειάζεται όλοι να δώσουμε πολύ μεγάλη βαρύτητα, τα πολιτικά κόμματα, οι κοινωνικές οργανώσεις, οι παραγωγικές οργανώσεις, οι παραγωγοί, οι αγρότες. Όλος ο κόσμος να στηρίξει την πρωτογενή παραγωγή που είναι η βάση για τη δευτερογενή παραγωγή και για τις άλλες δραστηριότητες.

Και η γεωργία, σε σχέση με την κατάσταση που υπάρχει στα αστικά κέντρα, είναι από τις καλύτερες δραστηριότητες σήμερα. Και αυτό το λέω ιδιαίτερα για τους νέους που συγκεντρώνονται σ' αστικά κέντρα. Γι' αυτούς τους τριακόσιους πενήντα χιλιάδες νέους άνεργους που είναι απόφοιτοι λυκείου και νομίζουν ότι θα βρουν κάτι άλλο, διαφορετικό και κάτι πολύ "χάι". Δεν θα βρεθεί ποτέ. Θα στοιβάζονται ως άνεργοι σ' αστικά κέντρα. Δεν υπάρχουν εύκολες λύσεις. Η λύση δηλαδή να βρουν μια θέση στο Δημόσιο, μια θέση γραφείου στον ιδιωτικό ή στο δημόσιο τομέα. Η θέση γραφείου δεν

είναι εύκολη.

Και αυτό πρέπει να είναι ένα μήνυμα για τους νέους που πρέπει να ενταχθούν και να ξαναγυρίσουν σε αγροτικές δραστηριότητες, που έχουν τη δυνατότητα να έχουν αποδόσεις αν είναι μοντέρνες και σημαντικές.

Αυτό πρέπει να ισχύσει και για ένα μέρος των νέων επιστημόνων. Πάνω από εκατόν δέκα χιλιάδες νέοι επιστήμονες είναι άνεργοι. Αυτή τη στιγμή έχουν δηλώσει στον ΟΑΕΔ πάνω από εφτά χιλιάδες γιατροί ότι είναι άνεργοι. Που ένας γιατρός ποτέ δεν αμφέβαλλε για το κοινωνικό του γόητρο παλιότερα, αλλά τα πράγματα έχουν στριμώξει πια. Έχουμε πενήντα χιλιάδες γιατρούς στη χώρα. Αναλογικά με τον πληθυσμό της Γερμανίας, έχουμε διπλάσιους γιατρούς απ' ό,τι έχουν στη Γερμανία. Αυτοί προκαλούν τεχνητή ζήτηση υπηρεσιών υγείας. Έχουν γεμίσει τη χώρα κέντρα υγείας, κέντρα εξετάσεων, αξονικές και μαγνητικές τομογραφίες. Και σπρώχνουν όλους τους Έλληνες στην καταστροφή των εξετάσεων, στην καταστροφή του πλούτου, για να μπορούν αυτοί να έχουν υπηρεσίες υγείας και να έχουν εισόδημα. Ενώ θα έπρεπε να έχουμε όχι παραπάνω από είκοσι πέντε χιλιάδες γιατρούς σε σχέση με τον πληθυσμό και τις ανάγκες υγείας.

Το ίδιο συμβαίνει και σε άλλα επαγγέλματα. Αυτοί που τελείωσαν φέτος τη Γυμναστική Ακαδημία θα διοριστούν στο Δημόσιο σε εκατόν είκοσι χρόνια, αν θέλουν να δουλέψουν στο Δημόσιο. Όπως και οι Φυσικοί που τελείωσαν φέτος το Φυσικό θα διοριστούν σε σαράντα χρόνια στο Δημόσιο. Γιατί δεν είχαμε μια λογική να πούμε, ξέρετε αυτές τις δυνατότητες έχει η χώρα ν' απορροφήσει στο Δημόσιο αυτούς και στον ιδιωτικό τομέα αυτούς. Για να στείλουμε τα μηνύματα. Αλλά έπρεπε να τα έχουμε καλά με το εκλογικό σώμα και ν' ακούει πάντα τα ευχάριστα και όχι εκεί που θα πρέπει να γίνει προσπάθεια.

Ενώ το ειλικρινές και το σωστό και το προοδευτικό θα ήταν να ειπωθούν τα πράγματα και ένα σχέδιο. Τα πράγματα ήταν γνωστά από πάρα πολλά χρόνια. Γιατί η ανεργία μας που είναι τετρακόσιες πενήντα χιλιάδες είναι επιλεκτική ανεργία. Είναι εκατόν δέκα χιλιάδες νέων επιστημόνων, είναι τριακόσιες πενήντα χιλιάδες αποφοίτων λυκείου, είναι δεκάδες χιλιάδες απόφοιτοι γυμνασίου κ.ο.κ. Δεν είναι τυχαίο ότι ενώ έχουμε τετρακόσιες πενήντα χιλιάδες άνεργους, έχουμε τετρακόσιες πενήντα χιλιάδες λαθρομετανάστες που κάνουν όλες τις δουλειές που δεν κάνουμε εμείς πια. Αυτές που κάνουμε εμείς στη Γερμανία ως Έλληνες, στην Αυστραλία ως Έλληνες, στην Αμερική ως Έλληνες κ.ο.κ.

Δεν είναι τυχαίο ότι πέφτει το κόστος παραγωγής γιατί δουλεύουν οι λαθρομετανάστες στην ύπαιθρο και μαζεύουν τις ελιές, και δουλεύουν στα εσπεριδοειδή, και δουλεύουν στα βαμβάκια, και δουλεύουν στον καπνό και σε άλλες δραστηριότητες.

Έχουμε, λοιπόν, δομικά προβλήματα, έχουμε σοβαρά προβλήματα. Η γεωργία είναι ένας από τους πιο σοβαρούς τομείς και πρέπει να γίνουν μεγάλες διαρθρώσεις και γι' αυτό έχουμε κάνει αυτή την επιλογή των διαρθρώσεων. Ήδη είμαστε στον τέταρτο νόμο στη Βουλή όπου φτιάχνουμε τους Οργανισμούς για τις Επιδοτήσεις, να παίρνουν οι παραγωγοί τις επιδοτήσεις τους.

Θα ακολουθήσει ο νόμος για τους συνεταιρισμούς και ο νόμος για την αναμόρφωση του ΕΛΓΑ. Εμείς θα φτιάξουμε όπως και για την πολιτική της γης, για τους αναδασμούς, πολιτική για το εμπόριο, να μην κυκλοφορεί λάδι χωρίς τυποποίηση.

Όμως, για τη νοθεία στα προϊόντα, όταν ανέλαβα τα καθήκοντά μου, το αιγοπρόβιο γάλα ήταν εκατόν τριάντα δραχμές και τώρα είναι διακόσιες πενήντα και άνω και στείλαμε εξήντα τυροκόμους στον εισαγγελέα που έκαναν νοθεία στο τυρί. Και σημαντικούς παράγοντες σε διάφορες περιοχές. Και στ' άλλα γαλακτοκομικά.

Και έχει πολύ μεγάλη σημασία αυτό που είπε προχθές ο Πρωθυπουργός, που πήρε αυτή τη μεγάλη πρωτοβουλία και ανήγγειλε στο Υπουργικό Συμβούλιο τον Ενιαίο Φορέα Ελέγχου Τροφίμων, τον ΕΦΕΤ. Είμαστε η μόνη χώρα που δεν είχαμε έλεγχο τροφίμων. Έλεγχο τροφίμων τώρα κάνανε πέντε υπουργεία, δηλαδή κανένα στην ουσία. Γιατί ο έλεγχος τροφίμων θα παίξει σημαντικό ρόλο για να υποστηριχθεί ο καταναλωτής, να ξέρει ποια είναι τα σωστά προϊόντα και να είναι ενημερωμένος, για να υποστηριχθεί και ο παραγωγός.

Δεν ξέρω αν θυμόσαστε το τρικαλινό τυρί που διαφήμιζε κάποιος ηθοποιός. Αυτό το τρικαλινό τυρί ήταν κατά 98% αγελαδινό γάλα απ' τη Γερμανία και το Βέλγιο. Ημιζυμωμένο σε κατάσταση "μπασκί" που έρχεται στην Ελλάδα, και βάζουν και 1-2% γάλα από τα Τρίκαλα και το είπαν τρικαλινό. Επειδή το επιτρέπει η χημεία και επειδή το επιτρέπει το εμπόριο μπορώ να το λέω "Ακρόπολις" και να είναι από την Κινσάσα και από τη Γουινέα - Μπισάου.

Και αυτά θα σταματήσουν. Όπως, επίσης, είναι το νομοσχέδιο στη Βουλή, που θα ψηφιστεί - περνάει την Τρίτη το βράδυ από τη Διαρκή Επιτροπή της Βουλής - για τον Οργανισμό Ποιότητας των Προϊόντων. Φέτος η κυβέρνηση έχει έτος ποιότητας στη χώρα μας. Άλλο η ποιότητα των προϊόντων και άλλο η καταλληλότητα. Η ποιότητα είναι μια εθελοντική διαδικασία, που εθελούσια ένας παραγωγός θα κάνει αίτηση σ' αυτόν τον Οργανισμό για να θεωρηθεί τον προϊόν του quality, γιατί έχει ποιότητα, είναι πάνω από την καταλληλότητα. Έχει σήμα δηλαδή. Όπως είναι τα προϊόντα προελεύσεως, γεωγραφικών ενδείξεων και ονομασίας προέλευσης.

Εμείς πρέπει να στηρίξουμε αυτές τις δυνατότητες. Υπάρχουν αυτές οι δυνατότητες. Απ' αυτή την ογκώδη γεωργία, με τα προϊόντα όγκου και τα μαζικά προϊόντα των μαζικών ενισχύσεων που σιγά-σιγά μειώνονται θα πρέπει να πάμε στα προϊόντα που έχουν ταυτότητα, που έχουν επωνυμία, που έχουν ποιότητα. Αλλά αυτό θέλει δουλειά.

Ένας που δουλεύει στην ύπαιθρο και που θέλει σπόρο, νερό, λίπασμα, τρακτέρ και έκταση, δεν θέλει να μπει στο θερμοκήπιο. Στο θερμοκήπιο θα φλέγεται να βγάλει πρώιμα προϊόντα, να βρει αγορές να τα διαθέσει. Θέλει προσπάθεια. Και όταν λες για προσπάθεια αυτό δεν είναι φιλολαϊκό. Όταν λες ότι δεν μπορεί να υπάρξει ενίσχυση πάνω στο εισόδημα γιατί η πρώτη ενίσχυση πρέπει να δοθεί στους μισθωτούς. Ποια χώρα θα έδινε ενίσχυση στα προϊόντα της; Έπειτα θα δοθεί για εξαγωγές. Για να φέρουν συνάλλαγμα που θα αντιστάθμιζε αυτή τη διαφορά.

Εκτός αν πρόκειται για μια προσπάθεια που θα είχε μια στρατηγική ότι σε ένα-δύο χρόνια θα διαμορφωθεί μία υποδομή που θα παίξει σημαντικό ρόλο στη διάρθρωση του

προϊόντος και της περιοχής. Ότι πράγματι πρέπει να δοθούν ενισχύσεις. Αλλά όχι και για την κατανάλωση.

Σ' αυτή τη λογική, λοιπόν, πρέπει να δούμε ότι (και κλείνω γιατί είπα θα μιλήσω είκοσι λεπτά, αλλά έβλεπα ότι δε γινότανε) ότι η περιφερειακή ανάπτυξη βασίζεται σ' αυτά. Εμείς όταν κάναμε το πρώτο Συμβούλιο Αγροτικής Περιοχής που μίλησε ο Πρωθυπουργός και όλοι οι αρχηγοί των κομμάτων, είχαμε ένα τίτλο που έλεγε. "Η Γεωργία στο Διεθνές Περιβάλλον". Και, δυστυχώς, όπως είπαμε, δεν είναι στο διεθνές περιβάλλον, είναι στο διπλανό σούπερ-μάρκετ το διεθνές περιβάλλον.

Άρα, λοιπόν, η περιφερειακή ανάπτυξη πρέπει να έχει ορίζοντα, να υπάρχει ενημέρωση, να ξέρουμε τι γίνεται στη διεθνή αγορά, τι γίνεται στην περιφερειακή αγορά της Ένωσης, τι γίνεται στις διπλανές αγορές. Να έχει δίκτυα εκεί, να έχει στελέχη. Όχι πρέπει να βρουν τα δικά μας παιδιά δουλειά ή τα παιδιά των συνεταιρισμένων αγροτών. Αλλά να ξέρουν γλώσσες και να πρέπει να πιάσουν αυτές τις αγορές και να φτιάξουν γραφείο γι' αυτές τις αγορές. Και να έχουν δίκτυα γι' αυτές τις αγορές.

Και όχι πώς θα δώσει τη βοήθεια την κοινωνική στις διπλανές χώρες με καφάσια. Να παρακολουθεί τις αλλαγές που χρειάζονται. Να είναι έτοιμος για νέες ποικιλίες και νέες καλλιέργειες. Δηλαδή, έντονη κινητικότητα χρειάζεται και γι' αυτό δεν δόθηκαν οι προϋποθέσεις. Επειδή κι εγώ είμαι είκοσι ένα χρόνια στο Κοινοβούλιο, θέλω να κάνω την αυτοκριτική μου, που δεν δόθηκαν οι προϋποθέσεις τα τελευταία είκοσι χρόνια στον αγροτικό τομέα.

Που υπήρχαν όλες οι δυνατότητες να γίνει. Αλλά υπήρχε η άλλη λογική, ότι καλά είναι να λέμε τα καλά λόγια που πάντα ακούγονται καλά και ότι θα κάνουμε προσπάθειες, και ότι θα υπάρχουν ενισχύσεις, και ότι αυτές θα συνεχίζονται αέναα, και ότι αυτό διαμορφώνει ένα θετικό κλίμα.

Πρέπει να είμαστε πιο κοντά στα πράγματα και σ' αυτό πρέπει κι εμείς να έχουμε τις δικές μας ευθύνες. Αλλά, όμως, και οι αγρότες, και οι παραγωγοί πρέπει ν' αναλαμβάνουν τις δικές τους πρωτοβουλίες. Εμείς αναγνωρίζουμε ότι ό,τι έγινε σήμερα στην ύπαιθρο, έγινε από τους παραγωγούς. Δεν ήταν έτσι η ύπαιθρος χώρα. Αλλά έγινε και από τις κυβερνήσεις των τελευταίων περιόδων. Ξέρουμε πόσο υποβαθμισμένη ήταν η ύπαιθρος. Έγιναν επιτεύγματα. Δεν είναι αυτή η εικόνα της υπαίθρου που ήταν πριν είκοσι χρόνια.

Αλλά, τώρα πάμε σε μια νέα καμπή και πρέπει να κάνουμε ένα καινούριο βήμα. Και πρέπει να το κάνουμε όλοι μαζί, συντεταγμένα, οργανωμένα, με αλληλοϋποστήριξη και χωρίς τυφλές και βίαιες αναμετρήσεις, οι οποίες πέφτουν στο κενό και απλώς διαμορφώνουν μια λογική στο εκλογικό σώμα, γιατί και οι αγρότες είναι ένα εκλογικό σώμα που πολλοί βασίζονται στο να λέγονται μόνο τα ευχάριστα.

Αλλά αυτή η λογική του εκλογικού σώματος δεν έχει μακριά πόδια. Δεν έχει μακρύ ορίζοντα. Και δεν πρέπει κανένα πολιτικό κόμμα και καμία κυβέρνηση ν' αντιμετωπίζει τομείς τέτοιους που πρέπει να περάσουν από μια διαδικασία έντονων μεταρρυθμίσεων και έντονων προσαρμογών, να τους αντιμετωπίζουν με τη λογική ότι είναι ένα τμήμα του εκλογικού σώματος το οποίο πρέπει να λαφυραγωγήσουν εκλογικά.

Για παράδειγμα, σπάνια λένε "το κυπριακό πρόβλημα". Λένε "το κυπριακό ζήτημα". Γιατί έχει γίνει ζήτημα, το συζητάμε δεκαετίες. Σπάνια λέμε το αγροτικό πρόβλημα. Λέμε: "Το αγροτικό ζήτημα". Όσα βιβλία έχω διαβάσει, οι βασικοί τους τίτλοι είναι: "το αγροτικό ζήτημα". Διότι πάντα πηγαίνουν με αυτή τη λογική ως ένα βαθμό.

Ταξιδεύω συχνά, σχεδόν κάθε δέκα μέρες. Βρίσκω πολύ κόσμο. Βρήκα ένα παλιό στέλεχος της γενιάς μου που είναι από άλλο χώρο των προοδευτικών δυνάμεων και μου λέει, δεν έπρεπε να μιλήσεις τόσο ανοιχτά, δεν ακούγονται καλά αυτά. Λέει, σε άλλες χώρες δεν κάνανε αυτό παλιότερα, αλλά τους μιλούσανε με παραδείγματα. Βάζανε στους παραγωγούς βραβεία και άμιλλα να φτιάξουν στόχους. Τους καλοπιάνανε δηλαδή, τους κολακεύανε. Και βέβαια, όταν αυτά τα καθεστώτα κατέρρευσαν έτρεχαν κατά εκατομμύρια αυτοί οι άνθρωποι δυτικά για να βρουν τον παράδεισο. Και εγκατέλειψαν τεράστιες εκτάσεις καπνού. Γι' αυτό ανέβηκαν οι τιμές του καπνού τα τελευταία τρία χρόνια. Εγκαταλείφθηκαν εκατομμύρια εκτάρια καλλιέργειας καπνού στ' ανατολικά.

Γι' αυτό ανέβηκε και η τιμή του βαμβακιού. Εγκαταλείφθηκαν εκατομμύρια εκτάρια καλλιέργειας βαμβακιού. Και άλλων δραστηριοτήτων, γιατί όλα αυτά ήταν στη λογική ότι σου δίνω το παράδειγμα, σε βάζω στην άμιλλα, σου μιλώ με καλό λόγο και δεν σου λέω ότι πίσω από το τυρί υπάρχει η φάκα.

Ενώ είναι σωστό να έχουν πλήρη εικόνα και ίσως να μίλησα ορισμένες φορές με κάποια απλούστευση για να γίνω κατανοητός. Είναι κάποιοι άνθρωποι εδώ, έχουμε και καιρό να συνομιλήσουμε εδώ και με ποιο τρόπο και σε ποια λογική γίνεται η συζήτηση, και θέλω να μου το συγχωρήσετε αυτό.

Δεν υπάρχουν, λοιπόν, άλλες συνταγές. Οι συνταγές είναι οι υποδομές και η κοινή προσπάθεια. Και σήμερα είμαστε σε θέση να την κάνουμε αυτή την κοινή προσπάθεια. Και το κυριότερο τώρα, ενόψει του ότι έχουμε το πακέτο Σαντέρ, που θα πάει μέχρι το 2006, θα πρέπει να επιμείνουμε στην ανάπτυξη των περιφερειών με προγράμματα ισχυρά. Όχι τα οριζόντια προγράμματα για όλους τους παραγωγούς και για όλα τα προϊόντα. Θα πρέπει να επιλεγούν περιοχές και αυτό έχουμε προτείνει εμείς στο Συμβούλιο Υπουργών Γεωργίας. Ότι πρέπει να επιλεγούν ειδικά περιοχές για να μπορούμε να λέμε για ανάπτυξη περιφερειακή, γιατί αλλιώς θα δημιουργούμε μόνο επιλεγμένες περιοχές αγροτικής ανάπτυξης και θ' αφήνουμε άλλες περιοχές να υποβαθμίζονται συνεχώς και να οδηγούνται σ' αδιέξοδο.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ που με ακούσατε.

κ. Γ. ΜΑΝΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΟΣ): Ευχαριστούμε τον κύριο Υπουργό Γεωργίας για την ομιλία του. Επόμενος ομιλητής είναι ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Γεωργίας κύριος Δημήτριος Τζουβάνος. Παρακαλώ πολύ.